ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА НА ОТПАДЪЦИТЕ – ОБЩИНА БОБОВ ДОЛ 2021-2028 г.

Приета с решение № …/…… год.

на Общински съвет – Бобов дол

2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ **2**

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ **4**

1. ВЪВЕДЕНИЕ **6**

1.1. Обхват на програмата 6

1.2. Принципи при управление на отпадъци 11

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА **16**

2.1. Географска характеристика на територията на Общината 16

2.1.1. Местоположение и териториално административни характеристики 16

2.1.2. Релеф 16

2.1.3. Климат 17

2.1.4. Водни ресурси 19

2.1.5. Почви 21

2.1.6. Флора и фауна 23

2.1.7. Защитени територии и защитени зони 24

2.2. Демографска характеристика 26

3. АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ **32**

3.1. Обща характеристика 32

3.2. Битови отпадъци 33

3.3. Опасни отпадъци от бита 35

3.4. Едрогабаритни отпадъци от строителство, ремонти и разрушаване 36

3.5. Биоразградими отпадъци 36

3.6. Утайки от пречиствателни станции за битови отпадъчни води 37

3.7. Производствени отпадъци 37

3.8. Масово разпространени отпадъци 38

3.9. Морфологичен състав на отпадъците 39

4. ТАКСИ ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ И СЪБРАНИ СРЕДСТВА **43**

4.1. Приходи и разходи по управление на отпадъците 43

4.2. Схеми на таксуване 43

5. ПРОУЧВАНЕ, ПРОГНОЗИРАНЕ И ПЛАНИРАНЕ **45**

6. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT АНАЛИЗ) **45**

7. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА 48

Цел № 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване 49

Програма за предотвратяване образуването на отпадъци 49

Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци 56

Цел № 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци 61

Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци 61

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради 66

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО 69

Подпрограма за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки 75

Цел № 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци 80

Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци 80

8. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ 82

9. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА 83

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АРП	Анализ „Разходи и ползи“
ББО	Битови биоразградими отпадъци
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗЗ	Защитени зони
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗТ	Защитени територии
ЗТТ	Закон за защитените територии
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КПП	Контролно-пропускателен пункт
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадни води
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци
НН	Норма на натрупване
НПОУ	Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори

ООН	Организация на обединените нации
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ПОО	Предотвратяване на образуването на отпадъци
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПЧП	Публично-частно партньорство
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РДО	Регистър на дейностите по отпадъци
РСО	Регионално сдружение на общини
РСУО	Регионална система за управление на отпадъците
РЦУО	Регионален център за управление на отпадъците
СМР	Строително-монтажни работи
ТАЕ	Териториално-административна единица
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
ЦПО	Център за предаване на отпадъци

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Обхват на програмата

Общинската програма за управление на отпадъците (ОПУО) на Община Бобов дол е изготвена на основание чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) с цел подпомагане на администрацията за ефективно и ефикасно управление на отпадъците в Община Бобов дол.

Програмата се разработва за периода 2021-2028 година, период съвпадащ с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите и нормативни условия.

Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците.

Съгласно чл. 16 от ЗУО, управлението на дейностите по отпадъците в Общината се организира от Кмета на Общината.

Тази дейност той извършва, съгласно ЗУО и Наредбата на Общинския съвет. С тази наредба се определят условията по изхвърляне, събиране, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци на територията на Общината.

За организацията на управление на битовите и строителните отпадъци, образувани на територията на Община Бобов дол, отговаря Кметът на Общината, съгласно чл. 19 от ЗУО.

Кметът отговаря за:

1. Осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други.

2. Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депо или друга инсталация за оползотворяване и/или обезвреждане.

3. Почистване на уличните платна, паркове, алеи и други места за обществено ползване.

4. Избор на площадка, изграждане, експлоатация, мониторинг и закриване на депа или други инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане.

5. Организира събиране, оползотворяване и обезвреждане на строителни отпадъци на територията на Общината.

6. Разделно събрани на битови отпадъци – хартия, пластмаса, стъкло.

7. Организиране на дейности по разделно събиране на масово разпространени отпадъци.

8. Съдействие за създаване на центрове по повторна употреба.

9. Организиране на разделно събиране на опасните битови отпадъци и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане.

10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци и определяне на места за компостиращи инсталации или анаеробно разграждане.

11. Почистване на отпадъците от общинските пътища.

12. Осигуряване информация на обществеността чрез Интернет.

13. Поддържане регистъра на площадките за приемане на отпадъци на територията на Общината.

14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места.

15. Организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на отпадъци, като сключва договори при условия определени от Общинския съвет.

ОПУО е разработена в съответствие с Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. и е съобразена с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците на основание чл. 54, ал. 10 от ЗУО (утвърдени със Заповед № АД-211/ 31.03.2015 г.).

С ОПУО се цели намаляване вредното въздействие върху околната среда и здравето на хората на отпадъците.

ОПУО има за цел да осигури на Общината инструмент за планиране на ресурс, мерки и качествени услуги на населението за дейностите с отпадъци.

Обхват на Програмата:

1. Състояние и прогноза за вида, количествата и източниците на образуваните отпадъци на територията на Община Бобов дол.

2. Съществуващите в момента схеми за събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове.

3. Необходимост от нови схеми за събиране, обезвреждане и оползотворяване на отпадъци, закриване на инсталации, създаване на нова инфраструктура от инсталации и инвестициите свързани с това.

4. Информация за бъдещи инсталации за оползотворяване и обезвреждане – капацитета, местоположението и инвестициите за това.

5. Политики за управлението на отпадъците, предвидени технологии и специфични политики за специфични отпадъци.

6. Мерки за повторна употреба на продуктите и дейността по повторна употреба, чрез насърчаването й.

7. Въвеждане на висококачествено рециклиране чрез схеми за разделно събиране на отпадъци и високотехнологично рециклиране.

8. Разпределение на отговорностите между териториалните изпълнителни органи, които осъществяват управлението на отпадъците.

9. Мерки за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъци с цел компостиране и анаеробно разграждане и намаляване депониране на биоразградимите отпадъци.

10. Мерки за прилагане управлението на отпадъците, които обезпечават най-добрия вариант за околната среда в съответствие с йерархията на управлението на отпадъците в съответствие с чл. 6, ал. 1.

11. Използване на безопасни за околната среда продукти, произведени от биоотпадъци.

12. Правилно управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

13. Мерки за намаляване депониране на биоразградимите отпадъци.

14. Информация за минали замърсявания на площадки за обезвреждане на отпадъци и мерки за тяхното възстановяване.

15. Мерки за разяснителни кампании сред населението.

16. Цели, етапи и срокове за тяхното постигане.

17. Оценка финансовите средства за осъществяване на ОПУО.

18. Координация на ОПУО с други програми, планове имащи връзка с отпадъците.

19. Системи за отчет и контрол на изпълнение на ОПУО.

20. Оценка на резултатите от ОПУО.

Програмата се изготвя за период от 7 (седем) години.

При управление на отпадъците се спазва следната йерархия на дейностите по отпадъците:

- Предотвратяване;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- Обезвреждане.

При тази йерархия се насърчават вариантите, щадящи най-много околната среда.

Ясните дефиниции са от решаващо значение за точното определяне на нивата на йерархията за управление на отпадъците, като по този начин се избягват случаи на неправилно приложение на йерархията.

Предотвратяване

Законодателството дава следното определение предотвратяване (съгласно параграф § 1, т. 28 от ДР на ЗУО): „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.“

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от

материали – добив, производство, разпространение и потребление.

Повторна употреба

Законодателството дава определение за „повторна употреба“ като всяка дейност, чрез която продуктите или компоненти, които не са отпадъци се използват отново за целта, за която са били предназначени. Повторната употреба е един от начините за предотвратяване на образуване на отпадъци. Тя не е дейност по управление на отпадъка.

Оползотворяване

Определението на термина „оползотворяване“ е една от ключовите концепции на ЗУО. „Оползотворяване“ и противоположният термин „обезвреждане“ заедно съставляват „третиране на отпадъците“. Всяко третиране на отпадъците може да е или дейност по оползотворяване, или дейност по обезвреждане. Нито една дейност не може да се определи едновременно като дейност по оползотворяване и обезвреждане. Накратко казано, операциите по обезвреждане е всяка „дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“ и са предимно операции по управление на отпадъците, които целят освобождаване от отпадъците чрез депониране, докато основният резултат на операция по оползотворяване е „е всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло“. Оползотворяването е разделено на три под-категории: подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване.

Подготовка за повторна употреба

Определението за подготовка за повторна употреба е: „са дейностите по оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, чрез които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да могат да бъдат използвани повторно без каквато и да е друга предварителна обработка“. Основната разлика между „повторна употреба“ и „подготовка за повторна употреба“ е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато случаите на „подготовка за повторна употреба“ въпросният материал е станал отпадък, по смисъла на определението за отпадъци и след това чрез поправка се превръща отново в продукт, който се използва по предназначение.

Рециклиране

Определението за „рециклиране“ в законодателството по управление на отпадъците е „всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.“

Общата идея при рециклирането е, че един материал бива преработван с цел да се променят неговите физико-химични свойства и това да позволи той да се употребява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е обществото да стане повече от „рециклиращо общество“, което се стреми да

избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране, включват (но не само):

- Рециклиране на материали – например на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали, стопяване на отпадъчно стъкло за стъклени продукти, употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и други.

- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите. Рециклирането включва физическо, химическо или биологично третиране, което води до материал, който вече не е отпадък. Член 3 (17) на РДО не изисква никакво специално характеризиране на дейността по обработка или преработка, докато същата генерира материал, който се използва като оригиналния или за други цели и така затваря икономическия кръг на материала. Съгласно РДО, изключение от това правило има при преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности, като те се изключват от рециклирането и представляват „друго оползотворяване“ по смисъла на РДО.

- От определението за рециклиране на РДО следва, че единствено преработката на отпадъци в продукти, материали или вещества може да се приеме като рециклиране. Преработката на отпадъци, при която се получава отпадък, който претърпява други последващи стъпки за оползотворяване, не се приема за рециклиране, а за предварително третиране преди оползотворяване. Такава дейност следва да се категоризира като „подготовка преди оползотворяване или обезвреждане“ или „предварителна обработка“ преди оползотворяване. Последното включва дейности като разглобяване, сортиране, натрошаване, намаляване на обема, палетизиране, изсушаване, преопаковане, сепариране, смесване и други. Тези дейности не подхождат на никое от нивата на йерархия на отпадъците и поради това може да се разглеждат като „предшестващи“ специфични типове оползотворяване. Например, биологичната преработка на отпадъци с цел стабилизиране на отпадъците преди насипни операции трябва да се класифицира като предварително третиране преди „друго“ оползотворяване, а не като процес на рециклиране.

Друго оползотворяване

Другите форми на оползотворяване не са споменати в легалните дефиниции на закона, но са очертани в чл. 4, ал. 1 от РДО, където след рециклиране се нареждат други форми на оползотворяване. „Друго оползотворяване“ е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване“, съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Обезвреждане

Съгласно чл. 3, ал. 19 от РДО, респ. в § 1, точка 11 от ДР на ЗУО, определението за „обезвреждане“ е: „всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“. От това определение следва, че всяка дейност по третиране на отпадъци, която не отговаря на критериите на определението за оползотворяване по подразбиране се счита за обезвреждане. Определението „дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“ отразява обратно идеята, че всяка дейност по

оползотворяване трябва да отговаря на критерия, че „основен резултат“ е „използването на отпадъка за полезна цел“ чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на тази цел.

1.2. Принципи при управление на отпадъци

ОПУО на Община Бобов дол се основава на следните основни принципи:

- **„Предотвратяване“** – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
- **„Разширена отговорност на производителя“** и **„замърсителят плаща“** –лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;
- **„Превантивност“** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;
- **„Близост“** и **„самодостатъчност“** – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване;
- **„Участие на обществеността“** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в обсъждането на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците, да правят предложения и да имат достъп до тях след разработването им.

ОПУО на Община Бобов дол е напълно съобразена с националното законодателство относно отпадъците. Изпълнението й ще допринесе, както за подобряване на управлението на отпадъците на територията на Община Бобов дол, така и за изпълнение на националните цели и политики в областта на отпадъците.

Основание и подход за изработване на Програмата

През 2012 г. е приет нов Закон за управление на отпадъците (ЗУО). ЗУО въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС в българското законодателство и регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

Член 52 от ЗУО изисква общините да разработват и изпълняват програми за управление на отпадъците за територията на съответната община за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и Националната програма за управление на отпадъците, като негова съществена част и да ги разработят в съответствие със структурата, целите и предвижданията на НПУО. В допълнение ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да включват и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на общините, произтичащи от същия закон.

Именно на това основание и при спазване на посочените изисквания е разработена ОПУО 2021-2028 г. на Община Бобов дол.

При разработването на Програмата са взети предвид освен посочените законови изисквания и редица европейски и национални програмни и методически документи и изследвания, като:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, МОСВ, март 2015 г. (утвърдени със Заповед № АД-211/ 31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите);
- „Ръководство за разработване на програми за предотвратяване на образуването на отпадъци“, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за периода 2011-2020 г.;
- Третия национален план за изменение на климата, 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци“;
- Методология за стратегическо планиране в Република България, април 2010 г., Министерски съвет – Съвет за административна реформа;
- Националната програма за реформи на Република България в изпълнение на Стратегия „Европа 2020“;
- Национална програма за развитие: България 2030;
- Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители 2012-2020 г.

Мерките в настоящата Програма са набелязани в съответствие с изискванията на действащото законодателство и изпълнението им следва да се съобрази с изискванията на следните нормативни актове:

- Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ. бр. 53 от 13 Юли 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр. 19 от 05 Март 2021 г.);
- Закон за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр. 91 от 25 Септември 2002 г., попр. ДВ. бр. 98 от 18 Октомври 2002 г., изм. ДВ. бр. 21 от 12 Март 2021 г.);
- Закон за устройство на територията (Обн. ДВ. бр. 1 от 02 Януари 2001 г., изм. и доп. ДВ. бр. 21 от 12 Март 2021 г.);
- Закон за местните данъци и такси (Обн. ДВ. бр. 117 от 10 Декември 1997 г., изм. ДВ. бр. 16 от 23 Февруари 2021 г.);
- Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (Обн. ДВ. бр. 51 от 20 Юни 2014 г., изм. и доп. ДВ. бр. 30 от 31 Март 2020 г.);

- Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъците, включително информация и от общините;

- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците (Обн. ДВ. бр. 66 от 08 Август 2014 г., изм. и доп. ДВ. бр. 86 от 06 Октомври 2020 г.). Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане от общините.

- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (Обн. ДВ. бр. 36 от 16 Април 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр. 82 от 05 Октомври 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр. 101 от 27 Ноември 2020 г.);

- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Обн. ДВ. бр. 80 от 13 Септември 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр. 13 от 07 Февруари 2017 г., изм. и доп. ДВ. бр. 36 от 01 Май 2021 г.);

- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (Обн. ДВ. бр. 81 от 17 Септември 2004 г.);

- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци; за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци (издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., изм. и доп., ДВ бр. 7 от 20.01.2017 г.);

- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Обн. ДВ. бр. 98 от 08 Декември 2017 г.);

- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (Обн. ДВ. бр. 85 от 06 Ноември 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр. 2 от 08 Януари 2021 г.);

- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (Обн. ДВ. бр. 29 от 30 Март 1999 г);

- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Обн. ДВ. бр. 63 от 12 Август 2016 г., изм. ДВ. бр. 55 от 07 Юли 2017 г.);

- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (Обн. ДВ. бр. 2 от 08 Януари 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр. 2 от 08 Януари 2021 г.);

- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Обн. ДВ. бр. 7 от 25 Януари 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр. 2 от 08 Януари 2021 г.);

- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (Обн. ДВ. бр. 100 от 19 Ноември 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр. 2 от 08 Януари 2021 г.);

- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори (Обн. ДВ. бр. 2 от 08 Януари 2013 г., попр. ДВ. бр. 6 от 22 Януари 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр. 2 от 08 Януари 2021 г.);

- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Обн. ДВ. бр. 73 от 25 Септември 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр. 2 от 08 Януари 2021 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Обн. ДВ. бр. 57 от 02 Юли 2004 г., изм. ДВ. бр. 70 от 07 Август 2020 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Обн. ДВ. бр. 25 от 18 Март 2003 г., изм. и доп. ДВ. бр. 67 от 23 Август 2019 г.);
- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Бобов дол.

Националното законодателство поставя количествени цели, които Община Бобов дол следва да постигне в периода на ОПУО. Тези цели са взети предвид при разработване на Програмата.

Стратегическата цел на ОПУО на Община Бобов дол е да се постигне високо ниво на защита на околната среда. Чрез реализацията на Програмата се цели намаляване на замърсяването на околната среда в Община Бобов дол, установяването на ефективна и екологосъобразна система за съвременно управление на отпадъците чрез повишаване на разделното събиране и рециклирането на отпадъците в Общината.

Настоящата Програма обхваща всички дейности по управление на отпадъците, които произтичат като задължение на Община Бобов дол, съгласно разпоредбите на ЗУО и е главно насочена към:

- Разработване на системи за събиране и извозване на смесени битови отпадъци;
- Разделно събиране на „зелени“ отпадъци (паркови и градински отпадъци) с цел тяхното компостиране;
- Система за събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от бита и други отпадъци в т.ч. едрогабаритни отпадъци, които не се обичайните неопасни битови отпадъци;
- Предварително третиране и рециклиране на отпадъци;
- Депониране на неопасни отпадъци.

Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане, а именно:

- Видът на отпадъците и тяхното образуване;
- Количества и характеристика на отпадъците;
- Начин на събирането и използвани съдове;
- Транспортиране и използвана техника;
- Рециклиране и оползотворяване;
- Обезвреждане на отпадъците.

Програмата е отворен документ, който може да бъде допълван и актуализиран при следните обстоятелства:

- Промяна на нормативната уредба;
- Промяна на фактическата обстановка;
- При промяна на обхвата на регионалната система;
- По препоръка на компетентните органи;
- При конкретизация на инвестиционните проекти.

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

2.1. Географска характеристика на територията на Общината

2.1.1. Местоположение и териториално административни характеристики

Община Бобов дол попада в границите на Югозападен район и област Кюстендил. Общината е разположена в източния дял на Конявската планина и равнината Разметаница на юг и граничи с общините Дупница, Бобошево, Невестино, Кюстендил и Радомир. Територията и е 206.2 кв.км, като площта и е 0.2% от територията на страната и 11% от територията на област Кюстендил. Формирана е от землищата на 18 населени места, от които 17 села: Мламолово, Големо село, Долистово, Мало село, Бабино, Горна Козница, Коркина, Голям Върбовник, Мала Фуча, Голема Фуча, Шатрово, Мали Върбовник, Бабинска река, Паничарево, Новоселяне, Блато и Локвата, и един град – общинският център Бобов дол. Територията е разположена между два локални центъра за развитие – Кюстендил и Дупница.

Географско положение на Община Бобов дол

2.1.2. Релеф

Релефът на община Бобовдол е ниско планински, хълмист и равнинен. Тя се намира в историко-географската област Краище.

Средата на общината е заета от историко-географската област Разметаница, която е

северозападно продължение на Горната Дупнишка котловина. Релефът на областта е равнинен, слабо наклонен на юг-югоизток и тук южно от село Големо село, в коритото на река Разметаница е най-ниската точка на общината – 482 m н.в. В северната ѝ част е разположен общинският център град Бобов дол. На запад чрез ниска седловина Разметаница се свързва с Кюстендилската котловина, като в пределите на общината (землището на село Горна Козница) попада най-източната ѝ част.

От север, изток и юг историко-географската област Разметаница е заобиколена от Конявска планина. В пределите на общината попадат части от четири от петте дяла на планината. На северозапад, северно от село Горна Козница е югоизточната част на Същинския дял на Конявска планина с височина до 1295 m. На изток от него се намират южните склонове на делът Колош, с връх Колош (1314 м), най-високата точка на общината, разположен северозападно от село Голема Фуча. На североизток и изток от Разметаница, като изпъкнала на североизток дъга се издига източният дял на Конявска планина – Гологлавски височини с връх Манастирище (1094 m). На юг от Републикански път II-62 в пределите на община Бобов дол се простират северните разклонения на южния дял на Конявска планина – т.н. Поглед планина с връх Поглед (965 m), разположен югоизточно от село Локвата.

Релеф на България (надморска височина в метри)

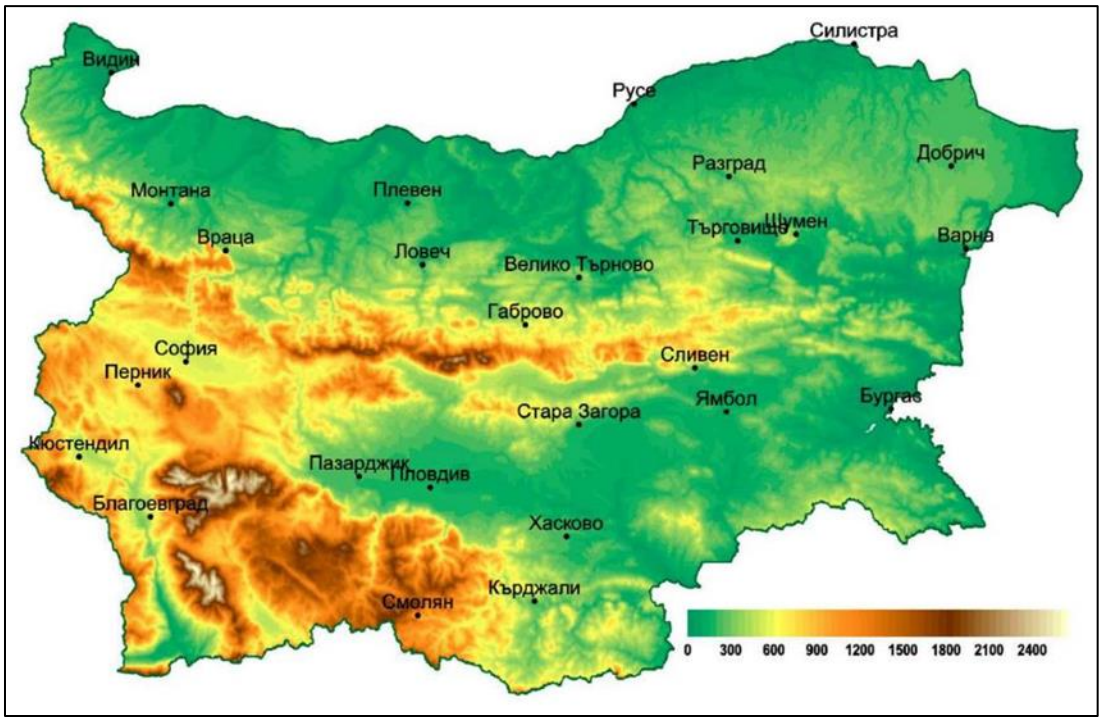

2.1.3. Климат

Климатът е преходноконтинентален с влияние на Средиземноморието по поречието на река Струма, а в районите с по-голяма надморска височина – планински. Средната годишна температура е 10.2 °C, а относителната влажност на въздуха – 72%. Средният годишен валеж е 676 л/m². Пролетта започва през първата половина на март със случай на

рязко затопляне и при чувствително повишаване на количеството на валежите през април. Лятото е топло и сухо със средни максимални температури 35 – 36 °C към края на юли и началото на август. В определени случай абсолютните максимални температури достигат и до 38 – 39 °C. През първата половина на есента времето е тихо, умерено топло и сухо, но след това рязко застудява и нарастват валежите. Зимата е умерено студена с около 5 – 6 дни валежи на сняг средно за всеки месец. Наблюденията върху количествата на валежите показват, че най-много вали през април – юни и по-малко през октомври – декември.

Температури

Средномесечната температура на най-студения месец януари е около 10°C. Понякога времето е по-топло през зимата, което се дължи на средиземноморския въздух, който нахлува от юг по долината на река Струма. Най-топлия месец юли е с температура окло 20-21°C. Лятото е топло и сухо, със средни максимални температури 35-36°C към края на юли и началото на август. Средногодишната температурна амплитуда е 20-21°C. С увеличение на надморската височина както годишната, така и средномесечната температурна амплитуда закономерно намаляват.

Валежи

Валежите като основен климатичен елемент са в пряко отношение към самопречистването на атмосферния въздух и влияят положително върху процеса.

Особеностите на атмосферната циркулация оказват влияние върху сезонното разпределение на валежните количества – от годишната валежна сума през зимата падат около 20%, през есента – 24%, а през останалите сезони – 56%. Средногодишната сума на валежите е 676 л/кв.м.

Вятър

Активността на средизимноморските циклони през студеното полугодие и активността на атлантическите циклони през топлото полугодие определят количеството на валежите в района.

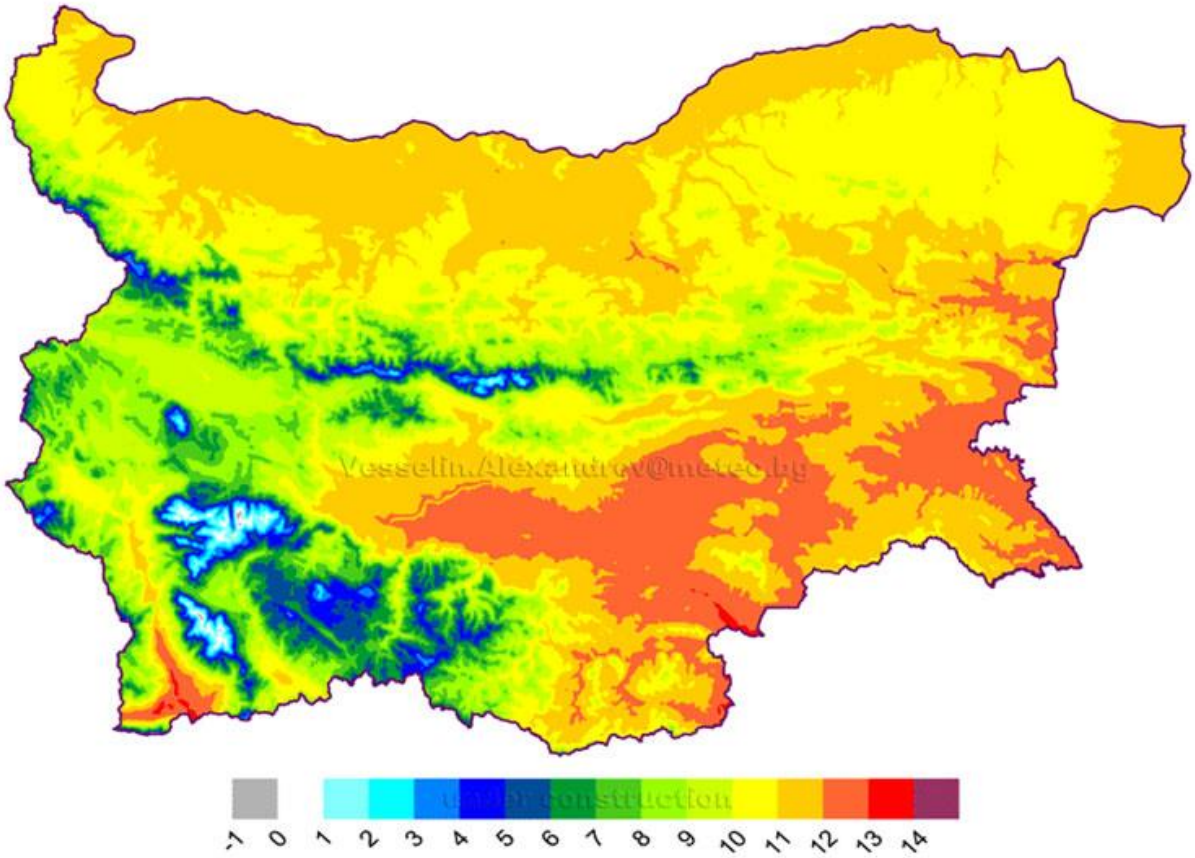

2.1.4. Водни ресурси

Оценката за състоянието на водните тела (повърхностни и подземни) е част от Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) и се актуализира на всеки шест години. В ПУРБ 2016-2021 г. за този район е изготвена оценка за състоянието на повърхностните и подземни водни тела на база данните от мониторинга през периода 2010-2014 г. Допълнително Басейнова дирекция „Западно-беломорски район -Благоевград изготвя междинни оценки за състоянието на водните тела и ежегодни доклади за състоянието на водите, включващи анализ на резултатите от мониторинга през предходните години. Мониторингът бива контролен и оперативен.

Съгласно чл.169, ал. 2 от Закона за водите (в сила от 28.01.2000 г. с посл. изм. и доп. ДВ бр.44 от 13 май 2020 г.), мониторингът на водите и на зоните за защита на водите осигурява съгласуван и изчерпателен преглед на състоянието на водите във всеки район за басейново управление. Мониторингът се извършва по одобрени от Министъра на околната среда и водите програми, разработени от басейновите дирекции в съответствие със спецификата на водните тела и техните характеристики.

Мониторинговите пунктове се определят въз основа на оценка на риска, натоварването и агресивната дейност върху водните тела. Изборът на показатели за анализ е въз основа на

вида и количеството натиск, изразяващ се в концентрацията на наблюдаваните замърсители.

Оценката на химическото състояние на повърхностните водни тела, замърсяващите вещества се съпоставят с определении стойности на стандартите за качество, въведени с Директива 2008 /105/ на Европейския парламент и на Съвета от 18.12.2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите изразена в Наредба за стандарти за качество на околната среда. Рамковата Директива за водите въвежда екологични норми за качество на водните ресурси. Съгласно нея екологичното състояние на водните екосистеми се определяя като много добро, добро, лошо или много лошо. При извършването на оценката на риска водните тела се класифицират в следните категории:

- водни тела в риск – не е необходимо допълнително охарактеризиране или допълнителни мониторингови данни;

- водни тела, които е възможно да са в риск, за които има вероятност да не постигнат екологичните цели, но са необходими допълнителни мониторингови данни;

- водни тела, които не са в риск – не е необходима допълнителна оценка и допълнителни мониторингови данни.

Районът е сравнително добре запасен с водоизточници. В западната част през по-голямата част на годината текат Мало и Голямофучките реки , който се събират при село Бабино и носят името ”Бабинска река”.В източния край тече река Бобовдолска. При месноста Бинека двете рекички се сливат и образуват по-голямата река Разметаница, която при село Джерман се влива в река Джерман. При по-големи засушавания през лятото река Разметаница почти пресъхва.

От север на юг, по източната периферия на Разметаница протича река Разметаница (десен приток на Джерман, от басейна на Струма), която със своя десен приток Бабинска река отводнява над 2/3 от територията на общината. Западната част на общината се отводнява от левия приток на Струма река Лява (Козничка река). На територията на община Бобов дол има изградени няколко микроязовира, по-големи от които са: „Долистово“, „Големо село“ и др., водите на които се използват основно за напояване.

Качеството на водите е повлияно от дейността на “Тец Бобов дол” АД по отношение на някои замърсители с отклонения от ПДК.

2.1.5. Почви

Почвата е един от най - важните природни ресурси, основа за съществуването на хората, животните и растенията. В природните екосистеми тя изпълнява определени функции: осигурява среда за развитие на растенията и реализиране на тяхната биопродуктивност, поддържа генетичните ресурси и обитанието на многобройни живи организми. Тя регулира и разпределя водния отток, съхранява водата и служи като буфер на околната среда, като ин-активира или разрушава екологично опасните субстанции. Почвата е физическа основа на социално-икономическата структура на човешкото общество, източник е на сурови материали и съхранява геогенното и културно наследство на човечеството. Като компонент на околната среда тя е подложена на вредни въздействия и затова опазването и е от особено значение.

Повсеместни ограничители на почвеното плодородие в района са относително пресеченият релеф, ерозията и плиткостта на почвите.

По отношение на почвено-географското райониране на България, община Бобов дол се отнася към Балканско-Средиземноморска почвена подобласт, която от своя страна се поделя на седем почвени провинции и пет височинни пояса. Община Бобов дол спада към

Южнобългарската ксеротермална област. По-голямата територия на Бобовдолското поле е обхванатa от тежкопесъчливо-глинести почви. Характерно за тези почви е, че са много уплътнени, през влажния период се заблатяват, а при сух период се напукват.
Други зонални почвени типове, които преобладават за общината, са излужени канелени горски почви. Те се отличават със слабо мощен хумусен хоризонт, средно до тежко песъчливоглинест механичен състав, средна текстурна диференциация и средно кисела до слабо кисела реакция. В най-северните части място заемат плитки ерозирани канелени почви, понякога в комплекс с хумусно-карбонатни песъчливо-глинести почви.
В южната част на територията са развити азонални почвени типове. Те са представени от алувиални и алувиално-ливадни, предимно неутрални, песъчливи и песъчливо-глинести почви, карбонатни и наситени. Част от тези почви са засегнати от ерозионни процеси. В останалите части на района се срещат предимно плитки канелени горски почви.
Почвите на територията на общината потенциално са застрашени от замърсяване най-вече от промишлени дейности. Потенциален източник на замърсяване на почвите с тежки метали е въгледобивът, но строгият контрол и ефективното управление на дейностите, свързани с опазване на околната среда, респективно и въвеждането на НДНТ свежда негативните въздействия до изискванията на екологичното законодателство.
Потенциални източници на замърсяване на почвите са още транспорта, мероприятия за растително защитната дейност, нерегламентираните сметища. На много места в обособената територия са разположени малки животновъдни ферми и нерегламентирано складиране и съхранение на оборски тор и неговото последващо използване, което е предпоставка за дифузно замърсяване на повърхностни и подземни води. Необходимо е животновъдни ферми да изпълняват правилата за добра земеделска практика за опазване на водите и почвите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.
На ветрова ерозия е подложена и обезлесена част на Община Бобов дол. В последните години се извършват залесителни мероприятия за борба с ерозията на почвите.
Общинското ръководство няма своя програма за опазването качеството на почвите. Полагат се специални усилия за отстраняване на незаконните сметища. Предприемат се мерки за рекултивация на терени и действия за контрол върху употребата на изкуствени торове.На територията на общината няма данни за нарушени почви в количества които да заслужават внимание.

2.1.6. Флора и фауна

Община Бобов дол е разположена в най-северната част на полето /наричано още и котловина/ Разметаница, заема 206.2 кв. км и включва 18 населени места. Оградена е от всички страни с възвишения - вр. Колош /1315 м/ от Конявската планина на северозапад, следван на север от билото на Касилашки дъбици, вр. Венец, Чуковски рид с Развалена църква, на изток Мусибеиски кории, Големинските орници /Равен рид с вр. Гола глава, Мламоловския и Големоселския рид, на запад височината Кръшла, върховете Голем и Малък връм, връх Голак и височините Света Богородица. Горската растителност е характерна за Югозападна България.От естествен произход са видовете космат дъб, цер, благун, горун, бук, габър, клен, ясен, явор, леска и др. Съгласно Директива на Европейския съюз-92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива на хабитатите) Конявската планина е обявена за защитена зона и е част от Натура 2000 (BG 0000298). Обширните заравнени била, заобленените върхове, просторните горски поляни, тучните ливади и пасища са изпълнени с твърде редки, интересни и красиви растения, имащи голяма научна стойност. Тук се срещат ендемити, жълто и червено Урумово лале, жълт планински крем, източна ведрица, персийска морина, златиста раменка, царско пропадниче, червен и розов божур (самодивски божур), червено вълче лико, сръбско звънче, жълт равнец, белоцветен и червеникав дебелец, скален карамфил с бяло розови цветчета, дланелистен ветрогон, ботурче, дива циклама, розов минзухар, нежно мъхеста виолетова съсънка (котенце) и др. Богатото многообразие се допълва с търсените от туристите ароматни билки: мащерка, риган, жълт кантарион,

бял равнец, мента и др. В планината растат почти всички видове гъби: булка, манатарка, горска печурка, сърнела, челадинка и др. Най-добре запазени горски формации от естествен произход са видовете космат дъб, цер, благун, горун, бук, обикновен келяв и воден габър. В малки разпилени и единични групи се срещат кленът, шестилът, полският клен, ясенът, яворът, брезата, липата, брястът, ясиката, трепетликата, чашкодренът, кучешкият дрян, леската, червената и синята хвойна. По варовиковите терени растат в изобилие ароматичният червен, розов и бял люляк, както и много други храсти. Конявската планина е средиземноморски оазис на южните растения. Растителното й богатство е свързано с варовиковите и припечени склонове и благоприятния климат на планината, в която цъфтежът обхваща периода от ранна пролет до късна есен. Много от редките растителни видове са защитени. В Конявската планина разнообразието от животински видове е голямо като тук могат да се срещнат сърни, елени, глигани, лисици, зайци и по-рядко вълци, белки, златки и др. Пернатите обитатели са представени от соколи, орли, гълъби, гургулици, яребици, славеи, диви патици и др. Реките в зоната са запазени в първоначалното си състояние и текат в естествените си речни корита. В тях може да се наблюдават видрата, големия гребенест тритон, поточния рак и др. За увеличаване на дивечовото богатство е необходимо добро стопанисване на горите и полагане на грижи за опазване на фауната.

2.1.7. Защитени територии и защитени зони

Към настоящия момент България има развита мрежа от защитени територии (ЗТ) в европейски план, включваща 973 ЗТ с обща площ 583,876.3 ха, което представлява около 5,3% от територията и акваторията на страната. В системата от ЗТ се включват резерватите, националните паркове, природни забележителности, природни паркове и защитени местности.

Защитените зони (ЗЗ) са територии, предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение. България е на второ място в ЕС с процент от територията, която е в Натура 2000 (34.3% или 3,905,989 ха обща площ).

Освен защитените територии, природни забележителности и защитени местности, на територията на Общината са разположени и зони под специална защита по единната европейска мрежа НАТУРА 2000. Мрежата гарантира поддържането и където е необходимо възстановяването на благоприятния природозащитен статус на природните местообитания и местообитанията на съответните видове в естествената им област на разпространение.

Закона за защита на биологичното разнообразие, съгласно който биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение на държавните и общинските органи и гражданите. В тази връзка, задължение на община Бобов дол е и опазването на биоразнообразието. Според закона за защитените територии (обн. ДВ бр.133/1998г.), защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи.

В границите на тези територии се опазва голямо разнообразие от уникални за страната и Европа екосистеми, редки и застрашени от изчезване растителни и животински видове, както и скални феномени, пещери, ждрела. Влажните зони с международно значение , с малки изключения, също са поставени под закрила.

Мрежата „Натура 2000" е най - амбициозната инициатива, която някога е предприемана за опазване на богатото природно наследство на Европа. Екомрежата е създадена през 1992 г. чрез приемането на Директивата за местообитанията, която заедно с Директивата за птиците представлява крайъгълният камък на политиката за опазване на природата в Европа. Тя е важен елемент от изпълнението на поетия ангажимент от държавните и правителствените ръководители в Европа по време на срещата им на високо равнище в Гьотеборг през 2001 г. за „спиране на загубата на биологичното разнообразие до 2010 година". Досега в нея са включени около 20 000 обекта, които обхващат почти 20% от територията на ЕС. Целта на мрежата „Натура 2000" е да се опазват и управляват уязвими видове и местообитания в тяхната естествена област на разпространение в Европа, без оглед на национални или политически граници. „Натура 2000" не е просто система от строго охранявани природни резервати. Тъй като тя е неразделна част от селския пейзаж, важно е обектите да продължават да се управляват по начин, който отчита присъствието на уязвими местообитания и видове.

Принципът за управление на екомрежата е, че човек и природа работят най-добре в партньорство помежду си. Този принцип има много предимства както за опазване на природата, така и за хората, които живеят и работят в селски райони. „Натура 2000" на практика е техен съюзник, способстващ за запазване на икономическата жизнеспособност и социалната структура на много от селските райони. Тя предоставя нови възможности за икономическа диверсификация и вътрешни инвестиции.

За територията на община Бобов дол са характерни широколистните гори. Най-срещаните видове са дъб, бук, габър и леска. Някои от горите са създадени по изкуствен път: дъбовите – по източните склонове на Конявската планина и по южната част на Гологлавски рид; акациевите насаждения край с. Бабино и боровите край гр. Бобов дол и с.Мламолово.

Общата площ на горския фонд в общината е 47 533 дка. От които: 3 764 дка. – залесена площ, 8 836 дка – незалесена, 1 083 дка. – пасища.
Защитени зони съгласно Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици:
Предстои да бъде обявена защитена зона BG 0002100 „Долна Козница" - обща площ 39 945,167 дка.
Предмет на опазване в защитена зона „Долна Козница" са следните видове птици:

- Видове по чл.6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие:

Ливаден дърдавец /Crex crex /, Сив кълвач /Picus canus/, Горска чучулига /Lullula arborea/, Полска бъбрица /Anthus campestris /, Червеногърба сврачка / Lanius collurio /.
Предстои да бъде обявена защитена зона BG 0002108 „Скрино" – обща площ 25 012,535

дка.
Зоната обхваща землищата на с. Мали Върбовник, с. Блато, с. Локвата, община Бобов дол, с. Каменик, с. Вуково, с. Скрино, община Бобошево, с. Мърводол, с. Пастух, община Невестино.
Предмет на опазване в защитена зона „Скрино" са следните видове птици:
• Видове по чл.6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие: Ливаден дърдавец / Crex crex /, Бял щъркел / Ciconia ciconia /, Сокол скитник / Falco peregrines /, Бухал / Bubo bubo /, Среден пъстър кълвач / Dendrocopos medius / Сирийски пъстър кълвач / Dendrocopos syriacus /.
На територията на община Бобов дол са обявени следните вековни дървета :

• Вековно дърво „Зимен дъб" – намира се в землището на гр. Бобов дол, местността „Цаган". Дървото е с височина 17 м и обиколка около 3.80 м, обявено със Заповед № 2679/18.10.1969 г.
• Вековно дърво "Зимен дъб"- намира се в землището на с. Голема фуча, местността „Дъбето", обявено със Заповед № 1126/08.12.1981 г.
• Вековни дървета „Дъб-Цер" – 3 бр. – намиращи се в землището на с. Мламолово, местността „Асар", обявени със Заповед №1773/22.07.1987 г.

2.2. Демографска характеристика

Община Бобов дол се състои от 18 населени места – 1 град и 17 села. Общинският център град Бобов дол има население от 5270 жители (2018 г.), което намалява с устойчива тенденция през годините. Информация за динамиката на населението по населени места е представена в табличен вид.

В следващата таблица е представена информация за населението на Община Бобов дол по възраст към дата 31.12.2011 г. по данни от НСИ.

Население на 15 и повече навършени години по пол, възраст и икономическа активност

Област Община Пол Възраст	Общо	Икономически активни			Икономически неактивни				
		общо	заети	безработни	общо	учащи	пенсионери	лица, заети само с домашни или семейни задължения	други
БОБОВ ДОЛ	8165	3618	3193	425	4547	396	3434	205	512
15 - 19	458	53	27	26	405	374	9	11	11
20 - 24	479	343	275	68	136	19	11	28	78

25 - 29	539	383	334	49	156	-	16	29	111
30 - 34	547	417	368	49	130	-	7	27	96
35 - 39	545	445	407	38	100	-	9	26	65
40 - 44	724	617	565	52	107	..	24	30	51
45 - 49	721	547	485	62	174	-	111	21	42
50 - 54	727	457	423	34	270	-	226	17	27
55 - 59	646	263	227	36	383	..	351	11	20
60 - 64	692	62	52	10	630	-	621	..	7
65+	2087	31	30	..	2056	-	2049	3	4
Мъже	4309	1872	1693	179	2437	205	1709	64	459
15 - 19	246	37	17	20	209	195	4	3	7
20 - 24	296	216	183	33	80	8	4	5	63
25 - 29	344	221	198	23	123	-	5	11	107
30 - 34	339	234	213	21	105	-	4	7	94
35 - 39	297	221	207	14	76	-	4	11	61
40 - 44	391	324	304	20	67	..	15	6	44
45 - 49	402	249	226	23	153	-	101	13	39
50 - 54	413	207	197	10	206	-	179	5	22
55 - 59	342	105	97	8	237	-	223	..	12
60 - 64	343	41	34	7	302	-	295	..	6
65+	896	17	17	-	879	-	875	-	4
Жени	3856	1746	1500	246	2110	191	1725	141	53
15 - 19	212	16	10	6	196	179	5	8	4
20 - 24	183	127	92	35	56	11	7	23	15
25 - 29	195	162	136	26	33	-	11	18	4
30 - 34	208	183	155	28	25	-	3	20	..
35 - 39	248	224	200	24	24	-	5	15	4
40 - 44	333	293	261	32	40	-	9	24	7
45 - 49	319	298	259	39	21	-	10	8	3
50 - 54	314	250	226	24	64	-	47	12	5
55 - 59	304	158	130	28	146	..	128	9	8
60 - 64	349	21	18	3	328	-	326	..	..
65+	1191	14	13	..	1177	-	1174	3	-

Динамика на населението на Община Бобов дол за периода 2014-2020 г.

	ОБЩО			*В ГРАДОВЕТЕ*			*В СЕЛАТА*		
	всичко	*мъже*	*жени*	*всичко*	*мъже*	*жени*	*всичко*	*мъже*	*жени*
2014 г.	8280	4364	3916	5382	2876	2506	2898	1488	1410
2015 г.	8142	4280	3862	5270	2803	2467	2872	1477	1395
2016 г.	7952	4170	3782	5177	2744	2433	2775	1426	1349
2017 г.	7725	4035	3690	5061	2671	2390	2664	1364	1300
2018 г.	7498	3914	3584	4927	2591	2336	2571	1323	1248
2019 г.	7262	3771	3491	4793	2503	2290	2469	1268	1201
2020 г.	7158	3719	3439	4665	2444	2221	2493	1275	1218

НАСЕЛЕНИЕ КЪМ 31.12.2020 Г. МЕСТОЖИВЕЕНЕ И ПОЛ

Общо			В градовете			В селата		
всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
7158	3719	3439	4665	2444	2221	2493	1275	1218

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, ВЪВ И НАДТРУДОСПОБНА ВЪЗРАСТ КЪМ 31.12.2020 Г.

Общо			В т.ч. в градовете		
всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
7158	**3719**	**3439**	**4665**	**2444**	**2221**
Под трудоспособна възраст	754	401	353	607	321	286
В трудоспособна възраст	4219	2444	1775	3094	1769	1325
Над трудоспособна възраст	2185	874	1311	964	354	610

СРЕДНОГОДИШНО НАСЕЛЕНИЕ ПРЕЗ 2020

общо	в градовете	в селата
7210	4729	2481

Демографска прогноза

Според прогнозата на Министерството на труда и социалната политика през 2025 г. е очаквано населението да спадне до 6,125,000 на основание на данни от ООН (Оценка на разпределение на населението). Това представлява спад от 16% спрямо официалните данни на НСИ.

За страните, които претърпяват бързи драстични промени, историческите данни могат да се използват ограничено като база за оценка на бъдещи тенденции.

Прогноза за демографското развитие на страната до 2060 г.

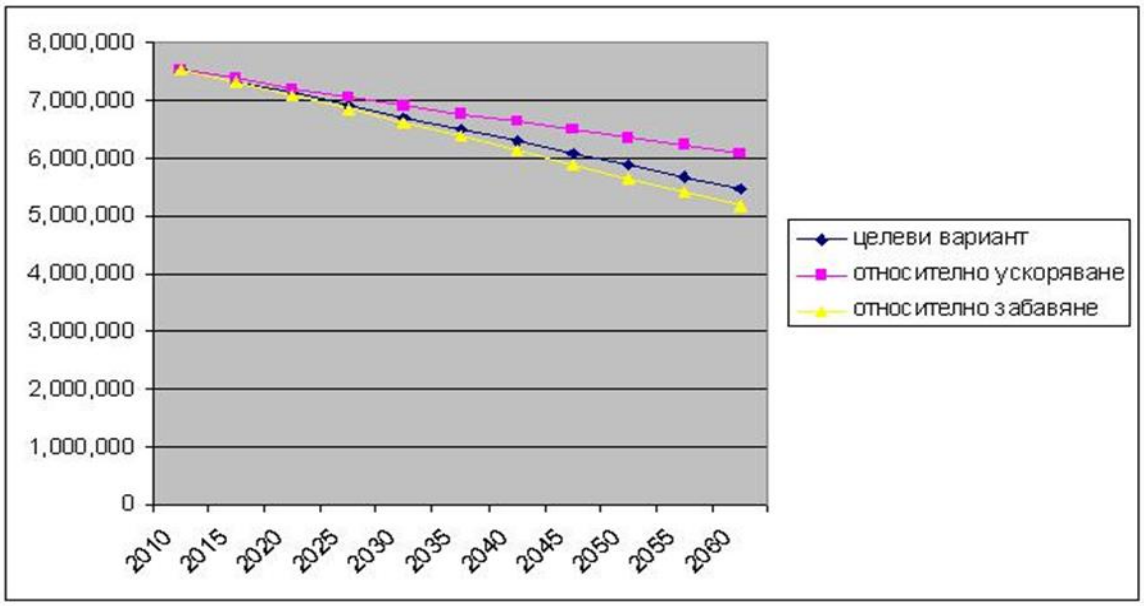

Публикуваната от НСИ дългосрочна прогноза за демографското развитие на страната до 2060 г. очертава три възможни сценария:

- Целеви вариант, считан за най-вероятен, който предвижда ускоряващ се отрицателен годишен прираст, започващ от -0,51% в началото и достигащ -0,76% в края на периода;
- Относително ускоряване – сравнително постоянен средногодишен отрицателен прираст около -0,43%;
- Относително забавяне – предвижда ускоряващ се отрицателен годишен прираст, започващ от -0,55% в началото и достигащ -0,92% в края на периода.

Тъй като демографското развитие е един от няколкото важни фактора при прогнозиране на образуването на отпадъци, то приближенията в оценката не биха довели до сериозна грешка.

Демографска прогноза по тип селища за периода 2015-2039 г.

Година	Селища до 3,000 жители	Селища 3,000 – 25,000 жители	Селища над 50,000 жители	Общо
2015	60,177	14,894	111,406	186,477
2016	59,714	14,700	111,550	185,964
2017	59,592	14,611	112,404	186,607
2018	59,470	14,522	113,258	187,250
2019	59,348	14,433	114,112	187,893
2020	59,226	14,344	114,966	188,536
2021	59,105	14,255	115,821	189,181
2022	59,046	14,209	116,609	189,865
2023	58,999	14,173	117,239	190,412
2024	58,962	14,143	117,741	190,849
2025	58,933	14,119	118,146	191,199
2026	58,816	14,023	119,759	192,597
2027	58,631	13,956	120,202	192,788
2028	58,446	13,889	120,645	192,979
2029	58,261	13,822	121,088	193,170
2030	58,078	13,754	121,530	193,361
2031	57,879	13,675	121,751	193,304
2032	57,680	13,596	121,972	193,247
2033	57,481	13,517	122,193	193,190
2034	57,282	13,438	122,414	193,133
2035	57,083	13,359	122,635	193,076
2036	56,886	13,280	122,856	193,022
2037	56,680	13,199	123,052	192,931
2038	56,474	13,118	123,248	192,840
2039	56,268	13,037	123,444	192,749

3. АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

3.1. Обща характеристика

В Община Бобов дол управлението на отпадъците се осъществява като част от „Регионална система за управление на отпадъците в регион Дупница“ (РСУО). Тя обхваща общините Бобов дол, Дупница, Сепарева баня, Невестино, Трекляно и Кюстендил. Основните ползи от реализиране на системата са изграждане на необходимата инфраструктура за екологосъобразното обезвреждане на количеството битови отпадъци, генерирани на територията на региона. Анализите на инфраструктурата за разглежданите потоци отпадъци дават основание да се направят основни изводи и препоръки за община Бобов дол.

Общината е обхванала 100% от населението в системите за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, като е осигурила контейнери и сметоизвозваща техника – общинска фирма. Чрез извършване на услугите от обищнско предприятие, обищната си е осигурила независимост и по-евтин вариант за предоставяне на услугата на населението.

В общината е осигурена инфраструктура за събиране и извозване на разделно събрани отпадъци от опаковки.

Препоръчително е общината да въведе система за разделно събиране на отпадъците от ремонтните дейности, както и от пепел и сгурия, които да се оползотворяват.

На територията на общината няма инсталации за предварително третиране, сепариране, компостиране на битовите отпадъци.

По отношение на системи за почистване на улиците и обществените места – извършва се от ОП „ЧОБ“ – Бобов дол. Почистването на улиците, тротоарите, уличните оттоци, паркинги, площади и други. обществени места се извършва автоматично или ръчно с различна кратност по графици. Почистването на парковете, градините и други обществени зелени площи също се осъществява от общинското предприятие.

Застроените обекти, извън регулацията на населените места, се обслужват от фирмата, ако са включени в Заповедта на Кмета на Общината по чл. 63, ал. 2 от ЗМДТ, която ежегодно се актуализира и се оповестява публично. Допустимо е юридическите лица, собственици на обекти, извън строителните граници на населените места да сключват и индивидуални договори с фирми, които имат издаден регистрационен документ по Закона за управление на отпадъците. В имоти, извън регулацията на населените места се извършват дейности за почистване на нерегламентирани замърсявания.

Всички населени места от Общината се обслужват от съществуващите системи за събиране, транспортиране на битовите отпадъци, като депонирането се извършва на регионално депо, извън територията на Общината. Във всички 18 населени места от Община Бобов дол е организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битови, строителни и други отпадъци. Организирано е и улично миене, метене и зимно поддържане на територииите за обществено ползване.

Дейността по събиране и транспортиране на отпадъците е възложена на ОП „Чистота озеленяване и благоустройство“ – Бобов дол.

3.2. Битови отпадъци

Дефиниция, съгласно ЗУО: „Битови отпадъци“ са:

а) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;

б) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства.

Към тях се приравняват и отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

От общия състав на битовите отпадъци, почти 40-50% представляват биоразградима фракция, основно представена от хранителни остатъци (кухненски отпадъци), зелени отпадъци от поддръжка на растителността в личните дворове и бракувана продукция от пазари, тържища и търговската мрежа за плодове и зеленчуци.

Количеството и съставът на отпадъците зависят от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живот на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начин на отопление;
- Други фактори.

Като се изхожда от административно-териториалната и социално-икономическа характеристика на Община Бобов дол, основните източници на твърдите битови отпадъци се явяват:

- Домакинствата;
- Промишлените предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

На територията на Общината, услугите по организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци от населените места, се изпълняват съгласно сключените договори с всички населени места от Общината (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране, като услугите се извършват по утвърдени графици и повторяемост на изпълнение.

Дял на населението на Община Бобов дол, обхванато от системи за организирано сметосъбиране

2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
%	%	%	%	%
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Количеството на образуваните отпадъци е променлива величина, която е функция от броя на населението, начина и стандарта на живот на населението, населеното място и степента му на благоустрояване, годишния сезон и други.

Източник на данни за докладваните количества отпадъци са от годишни отчети от общинската администрация на на общината за периода 2015-2020 г. Количеството генерирани отпадъци за 5 (пет) годишен период е представено в следващата таблица.

Количество генерирани отпадъци на територията на Община Бобов дол за периода от 2015-2020 г.

Година	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Дименсия	тона	тона	тона	тона	тона	тона
Количество	2830,000	2281,000	1984,000	412,220	412,460	470,828

Определяне на норма на натрупване

Нормата на натрупване е изчислена в доклада за морфологичен анализ на отпадък за 2016 г.

В следващата таблица е представена прогнозна норма на натрупване на битови отпадъци за периода 2016-2020 г. За определянето й са използвани данните от общинска администрация и данните от НСИ за броя на населението.

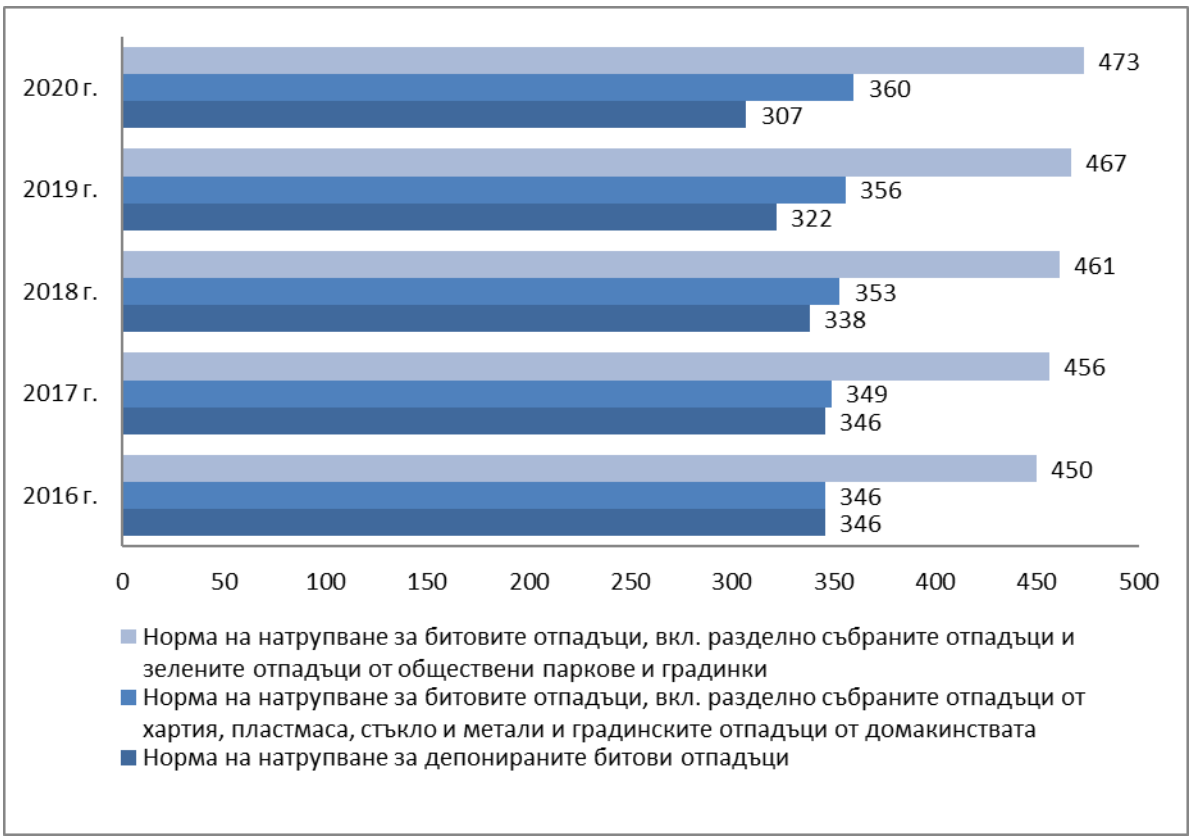

По информация на НСИ и на база подадената от общинските администрации информация, нормата на натрупване през последните години (за страната) възлиза на ~400-600 кг/жител/година. Тази оценка се прави посредством подадените от общините данни, които докладват количествата на база брой на курсовете на камионите, поради липсата на везни за измерване на депонираните количества. Тази цифра е по-висока от данните, получени при различни проучвания и експертни оценки на специалисти.

Междувременно, депата, които са изградени напоследък съобразно съвременните технически изисквания и са снабдени с везни, докладват още по-ниски количества образувани битови отпадъци за последните години.

3.3. Опасни отпадъци от бита

„Опасни отпадъци“ са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение № 3 към ЗУО.

В общия поток битови отпадъци винаги могат да се срещнат батерии за битова употреба, лекарства и опаковки от тях, остатъци от бои, разтворители и лакове и техните опаковки, малки количества препарати за растителна защита и техните опаковки, луминесцентни осветителни тела, електрически уреди и друго битово електронно оборудване, които се причисляват към групата на опасните отпадъци от бита.

Луминесцентните лампи, излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване

(ИУЕЕО), батериите и други опасни отпадъци от бита са в обхвата на принципа „отговорност на производителя“ и събирането им за по-нататъшно рециклиране или екологосъобразно обезвреждане е задължение на операторите, които ги пускат на пазара. Законодателството дава възможност, икономическите оператори да се сдружават и да реализират принципа „отговорност на производителя“ чрез създаване на колективни системи за разделно събиране и оползотворяване, подобни на тези за отпадъците от опаковки.

Към момента, на национално ниво работят няколко организации за оползотворяване на ИУЕЕО, за оползотворяване на батерии и акумулатори, излезли от употреба МПС, за употребявани пневматични гуми и за рециклиране на отпадъчни масла и нефтопродукти.

Общината няма сключени договори за разделно събиране и предаване за рециклиране с организации за оползотворяване на ИУЕЕО.

На територията на Община Бобов дол има два пункта да приемане на ИУЕЕО, но общината няма регистър и информация от тях за събраните и предадени за рециклиране отпадъци с произход от бита.

3.4. Едрогабаритни отпадъци от строителство, ремонти и разрушаване

„Строителни отпадъци“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в Глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 03 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква „а)“ от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Преди издаването на разрешение за строеж общините изясняват с инвеститорите на строителните обекти количеството и вида на отпадъците, които трябва да се депонират на специализираните депа. Разрешението за депониране на строителни отпадъци и земни маси се контролира или от оператор на депото или от специализирани служби на Общината. Липсата на такъв контрол създава условия за насочването на отпадъците на нерегламентирани за целта места. Транспортът на отпадъците е за сметка на притежателите им, а Кметът определя маршрутите, по които може да става извозването им.

3.5. Биоразградими отпадъци

„Биоотпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

„Биоразградими отпадъци“ са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други. Биоразградимите отпадъци са с различен процент и състав в общия смесен битов отпадък, в зависимост от типа на населеното място. От общия състав на битовите отпадъци, почти 40-50% представлява биоразградима фракция, което от своя страна предизвиква бързо протичащи процеси на разграждане, съпроводени с отделяне на метан, образуване на

инфилтрат, отделяне на неприятни миризми, създаване на хранителна среда за развъждане на инсекти и други вредители.

В резултат на процеса компостиране, се получава полезен продукт, осигуряващ овлажнени органични вещества (хумус и глина) и може да бъде използван като: органичен подобрител на почвата; органична тор или като съставка при производството на растежни почвени среди.

Основен източник на биоразградими отпадъци са:

- Поддържане на паркове и градини;
- Отглеждане (санирани сечи, кастрене и рязане за оформяне) на дълготрайна декоративна растителност;
- Кухненски отпадъци от заведения за обществено хранене и бита;
- Растителни отпадъци от овощни и зеленчукови градини;
- Животински отпадъци.

3.6. Утайки от пречиствателни станции за битови отпадъчни води

На територията на Община Бобов дол няма изградени пречиствателни станции. Съгласно приетия Регионален генерален план за обособената територия на местния ВиК оператор на територията на община Бобов дол се предвижда изграждане на ПСОВ за 6287 е.ж. Очакваните количества на образуваните утайки са 155,3 т годишно. Посоченият метод за третиране на утайките е аеробно стабилизиране, уплътняване и механично обезводняване.

Препоръчани са два варианта за оползотворяване на генерираните утайки от ПСОВ Бобов дол – 1) използване в земеделието или за рекултивация на терени – алтернатива в средносрочен и дългосрочен аспект и 2) депониране на утайките в депо за твърди битови отпадъци (ДТБО) – алтернатива в краткосрочен аспект. Тъй като депонирането на утайката не отговаря на съвременните изисквания на Европейския съюз за ограничаване на размера на площите за депониране на твърди битови отпадъци, то ще се прилага единствено като временна или аварийна мярка, когато поради някаква причина, утайката не може да бъде използвана в земеделието или за рекултивация на терени. Конкретното решение за утайките трябва да се идентифицира при разработването на ПИП за ПСОВ на Бобов дол, съвместно със съседни общини, които генерират такъв тип отпадък.

3.7. Производствени отпадъци

„Производствени отпадъци“ – опасни и неопасни отпадъци, с изключение на отпадъците от занаятчийския и търговския сектор, чийто състав е сходен на битовите и се събират чрез системите за събиране на домакински отпадъци.

Дефиниции, съгласно ЗУО: „Производствени отпадъци“ са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица. Количеството и състава на тези отпадъци се определя от отрасловата структура и концентрацията на производствените мощности на отделните отрасли на промишлеността.

Производствени отпадъци се образуват в резултат на промишлена, занаятчийска и обслужваща дейност на физическите и юридическите лица.

Болнични отпадъци

Отпадъците, които се генерират на територията на лечебните и здравните заведения се дефинират в две категории медицински отпадъци: Отпадъци от лечебни и/или здравни заведения, които не притежават опасни свойства Към тях се отнасят битовите отпадъци; хартия и картон, пластмаса, вкл. опаковки; стъклени и пластмасови банки от физиологични разтвори, които не са използвани в системи за кръвопреливане или други вливания на пациент; ампули и флакони с изключение на тези от използвани ваксини и цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти; метални опаковки с изключение на тези, съдържащи остатъци от опасни вещества/ смеси или замърсени с опасни вещества/ смеси; превръзки, гипсови отливки, спално бельо, облекло и бельо за еднократна употреба, които не са замърсени с биологични течности, и памперси с изключение на отпадъци, образувани от дейността на изолаторите в инфекциозните отделения/ клиники и лаборатории за особено опасни инфекции; хранителни биоотпадъци с изключение на отпадъци от храни от инфекциозни болници и клиники/ отделения. Опасни отпадъци от лечебни и/или здравни заведения Към тях се отнасят биомедицинските отпадъци, включващи биологичните медицински отпадъци, лабораторни отпадъци, отпадъци, замърсени с кръв и биологични течности; отпадъци от остри предмети и отпадъци, съдържащи опасни химични вещества/ смеси. Генераторите на опасните отпадъци имат задължение да ги съхраняват на определено място в болничното заведение, отговарящо на редица критерии включващо ограничен достъп, подходяща настилка и стени и осигуряване на специални съдове и впоследствие, да ги обезвреждат и/или предават за обезвреждане.

На територията на Община Бобов дол няма действащо болнично заведение.

3.8. Масово разпространени отпадъци

Дефиниции, съгласно ЗУО: „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

Община Бобов дол е сключила договори със следните организации:

- **„ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД** – организация по оползотворяване – за разделно събиране на отпадъците от опаковки в цветни контейнери на територията на Общината, които се изпълняват съвместно с фирмите, извършващи сметосъбиране и сметоизвозване в общините, които извършват и дейностите събиране и транспортиране на отпадъци от опаковки.

Видът на контейнерите е следният:

- Сини контейнери – за събиране на хартиени и композитни отпадъци от опаковки;
- Жълти контейнери – за събиране на пластмасови и метални отпадъци от опаковки;
- Зелени контейнери – за събиране на стъклени отпадъци от опаковки.

Обичайното разположение на съдовете на определените от общините места е на групи, всяка по три броя цветни контейнери – син, жълт и зелен.

- **ИЗЛЕЗЛИ ОТ УПОТРЕБА ГУМИ**

Всеки търговец, който извършва продажба или смяна на автомобилни гуми на територията на община Бобов дол, е длъжен:

1. Да приема за временно съхраняване и без заплащане от страна на крайните потребители излезли от употреба гуми (ИУГ);

2. Да организира място за връщане от крайните потребители на ИУГ на територията на търговския си обект;

3. Да сключи договор, с който се гарантира събирането и предаването на ИУГ за оползотворяване;

4. Да осигури информационно табло на видно място на територията на обекта относно възможностите за приемане на ИУГ от крайните потребители.

Местата на събирателните пунктове за ИУГ по чл. 13, ал. 1 се съгласуват с кмета на общината или оправомощено от него длъжностно лице, след подаване на заявление от заинтересуваното лице-търговец.

Заявлението съдържа информация за местоположението и собствеността на имота и описание на осигурените мерки за предотвратяване достъпа на външни лица до площадката за временно съхраняване на ИУГ. Към него се прилагат заверени копия от следните документи:

1. Документ, удостоверяващ правото на собственост;

2. Скица на поземления имот, издадена от СГКК;

3. Сключен договор, гарантиращ събирането и предаването на ИУГ за оползотворяване.

Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават излезлите от употреба автомобилни гуми само на определените събирателни пунктове.

3.9. Морфологичен състав на отпадъците

Отделянето от общия поток битови отпадъци, на опасните вещества и веществата, които могат да бъдат рециклирани и оползотворени, предотвратява замърсяването на околната среда, води до пестене на естествени суровини и в значителна степен намалява количествата на отпадъците, постъпващи за обезвреждане, което от своя страна, намалява разходите, които се изразходват от общините за обезвреждане на битови отпадъци.

В различните общини количеството и морфологичният състав на образуваните битови отпадъци варира в зависимост от функционалния тип на населените места в Общината, социалния статус на населението и други фактори.

За правилното управление на битовия отпадъчен поток, определяне на необходимите съдове за събиране на битови отпадъци, въвеждане на системи за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, в това число за опасни отпадъци от домакинствата, изграждане на необходимата инфраструктура, оптимизиране на съществуващите системите за събиране в дългосрочна перспектива и определяне на необходимите разходи, е необходимо добиване на ясна представа за морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани на съответната територия.

Морфологичен състав на смесените битов отпадъци

Вид отпадък	-	Количество смесен отпадък на година (т/ г.)	Разделно събран отпадък на година (т/ г.)	Общ отпадък на година (т/ г.)	Общ отпадък на година (%)
Хранителни		193,38т	0,00т	193,38т	6,00
Хартия		52,71	0,00	52,71	1,64
Картон		72,44	0,00	72,44	2,25
Пластмаса		284,36т	2,69т	287,04т	8,91
Текстил		56,67т	0,00т	56,67т	1,76
Гума		23,66т	0,00т	23,66т	0,73
Кожа		7,90т	0,00т	7,90т	0,25
Градински		229,95т	762,00т	991,95т	30,80
Дървесни		0,00т	0,00т	0,00т	0,00
Стъкло		52,24т	0,00т	52,24т	1,62
Метали		24,40т	237,08т	261,48т	8,12
Инертни (> 4 см)		86,91т	0,00т	86,91т	2,70
Опасни		16,45т	0,00т	16,45т	0,51
Други		116,71т	0,00т	116,71т	3,62
Ситна фракция (< 4 см)		1 000,91т	0,00т	1 000,91т	31,08
Общо		2 218,70т	1 001,76т	3 220,46т	100,00
Опасни					
20 01 27*	Бои	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 27*	Лакове	2,74т	0,00т	2,74т	0,09
20 01 13*	Разтворители	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 27*	Грундове	0,00т	0,00т	0,00т	0,00

Вид отпадък	-	Количество смесен отпадък на година (т/ г.)	Разделно събран отпадък на година (т/ г.)	Общ отпадък на година (т/ г.)	Общ отпадък на година (%)
20 01 27*	Лепила	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 27*	Смоли	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 27*	Мастила	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 29*	Перилни и почистващи препарати	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 14*	Киселини	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 15*	Основи	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 19*	Препарати за растителна защита	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 17*	Фотографски материали	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
16 01 13*	Спирачни течности	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
16 01 13*	Антифризни течности	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 31*	Лекарства с изтекъл срок на годност	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 31*	Цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 21*	Живак, живачни термометри	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
15 02 02*	Кърпи, парцали	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
15 02 02*	Предпазни средства	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 37*	Дървесина, съдържаща опасни вещества	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
15 01 10*	Празни опаковки от остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	8,23т	0,00т	8,23т	0,26
20 01 33*	Оловни акумулаторни батерии	0,00т	0,00т	0,00т	0,00

Вид отпадък	-	Количество смесен отпадък на година (т/ г.)	Разделно събран отпадък на година (т/ г.)	Общ отпадък на година (т/ г.)	Общ отпадък на година (%)
20 01 33*	Ni-Cd батерии	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 33*	Живак-съдържащи батерии	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 35*	Електрическо и електронно оборудване	5,48т	0,00т	5,48т	0,17
20 01 23*	Излязло от употреба оборудване, съдържащо флуорохлоровъглероди	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 21*	Луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
20 01 26*	Смазочни и моторни масла	0,00т	0,00т	0,00т	0,00
Общо		16,45т	0,00т	16,45т	0,51
Други					
Хигиенни		81,28т	0,00т	81,28т	2,52
Композитни		35,43т	0,00т	35,43т	1,10
Общо		116,71т	0,00т	116,71т	3,62

4. ТАКСИ ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ И СЪБРАНИ СРЕДСТВА

4.1. Приходи и разходи по управление на отпадъците

ПРИХОДИ ОТ ДАНЪЦИ И ТАКСИ И ИЗВЪРШЕНИ РАЗХОДИ ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ - общо за страната

(Хил. лева)

Година	Общо приходи от данъци и такси	в това число: Приходи от такси за битови отпадъци	Общо извършени разходи по чл. 66, ал. 1 от ЗМДТ [1]
2010	1228442	466859	360201
2011	1274876	462963	409142
2012	1278636	462955	402773
2013	1308394	489848	440794
2014	1262199	504211	443380
2015	1488335	513014	487811

4.2. Схеми на таксуване

Обезпечения за покриване на последващи разходи за затваряне на депата и отчисления за депониране на отпадъци - Този финансов инструмент се прилага в страната от 1 януари 2011 г. съгласно действащия по това време Закон за управление на отпадъците. Новият Закон за управление на отпадъците (Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г., в сила от 13.07.2012 г.), с разпоредбите на чл.60 и чл.64., отново въведе този финансов инструмент.

Обезпечения по чл.60 от ЗУО - Те се правят за всеки тон депониран отпадък. Целта на обезпеченията е в периода на експлоатация на съответното депо да се акумулира финансов ресурс, който собственикът на депото да използва за неговото закриване и рекултивация, след изчерпване на капацитета му. Обезпеченията могат да бъдат под различна форма, съгл. ЗУО.

Отчисления по чл.64 от ЗУО (екотакса за депониране) - Тези отчисления се правят за всеки тон депонирани отпадъци с цел натрупване на средства както за изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на нормативните изисквания, така и за извършването на последващи експлоатационни разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци.

Целта на отчисленията като икономически инструмент е да стимулират общините да намалят количествата на депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци и да се натрупат средства за изграждане на инфраструктура за

третиране на отпадъците. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, то отчисленията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци.

Общините превеждат отчисленията по сметка в съответната РИОСВ, но само съответната община има право да изразходва събраните средства по реда и при условията, определени с НАРЕДБА № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци/ Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., изм. и доп., бр. 7 от 20.01.2017 г/..

Такса битови отпадъци и разходи за управление на битовите отпадъци на общините

Механизмът за финансиране изпълнението на задълженията на общините по управлението на битовите отпадъци, възложени със Закона за управление на отпадъците, е регламентиран със Закона за местните данъци и такси. Въведена е такса "битови отпадъци", която се заплаща за услугите по събиране, транспортиране и обезвреждане в депа или оползотворяване в други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. По закон таксата трябва да включва пълните разходи за услугите, включително разходите за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци. Постъпленията от таксата имат целеви характер и не могат да се изразходват за финансиране на други публични услуги, предоставяни от общините.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за осигуряване на услугите. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно.

Съгласно промените в ЗМДТ от месец ноември 2013 г. размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци. Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, която не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена (чл.67, ал.2 от ЗМДТ).

До м.ноември 2013 г. ЗМДТ изискваше размерът на таксата да се определя според количеството на битовите отпадъци, а когато то не може да се установи, размерът на таксата да се определя върху основа, определена от общинския съвет. Тази формулировка доведе до практиката към момента в страната размерът на такса битови отпадъци да се определя на база данъчната оценка на недвижимите имоти. Много общини са предвидили в наредбите си за определяне размера на такса битови отпадъци и възможност за заплащане на контейнер при определена честота на извозване на отпадъците, но това реално се практикува в ограничен брой случаи. Поради тази причина не може да се твърди, че в България има система „плащане при изхвърляне", тъй като потребителите на услугата свързана с управлението на битовите отпадъци не плащат на база количество на изхвърлените от тях отпадъци.

Според ЗМДТ общинският съвет може да освобождава отделни категории лица изцяло или частично от заплащане на отделни видове такси по ред, определен в Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги (чл. 9). Този текст от Закона е основание общините да стимулират домакинствата и фирмите, които участват в различни форми на разделно събиране на различните групи отпадъци.

Общините планират и отчитат изпълнението на приходите от такса битови отпадъци и разходите за управление на битовите отпадъци в своите бюджети на тримесечна, шестмесечна, деветмесечна и годишна база. За тази цел те се отчитат пред Министерство на финансите, което обобщава тази информация за свои цели, като не я публикува официално, но я предоставя на Националното сдружение на общините в Република България. НСИ публикува на своята интернет страница информация за годишния размер на постъпленията от такса битови отпадъци общо за страната, а не дезагрегирано по общини.

5. ПРОУЧВАНЕ, ПРОГНОЗИРАНЕ И ПЛАНИРАНЕ

Прогнозата за образуваните битови отпадъци в Община Бобов дол за периода 2021-2028 г. е изготвена въз основа на 2 (два) компонента:

- Демографска прогноза за периода 2021-2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител/ кг/ година и прогноза за нарастването ѝ.

Прогнозата за броя на населението на Община Бобов дол е изготвена на базата на следните източници на информация: Официална демографска прогноза на НСИ за периода – I вариант (при хипотеза за конвергентност). Този вариант е определен от НСИ като най-реалистичен. Прогнозата на НСИ по този вариант включва както прогноза за населението общо за страната, така и за всяка една от 28-те области.

Прогнозна норма на натрупване за община Бобов дол
за периода 2021-2028 г. (кг/ж./г.)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Норма на натрупване за битовите отпадъци, вкл. разделно събраните отпадъци и зелените отпадъци от обществени паркове и градинки	478	482	487	492	497	502	507	512

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител.

6. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT АНАЛИЗ)

Анализът е разработен в контекста на актуалното социално-икономическо състояние на Община Бобов дол и в съответствие със стратегическата ориентация на регионалната политика на ЕС и националните цели и приоритети. В резултат на това, Документът изцяло се вписва в идентифицираните стратегически документи цели, приоритетни области и мерки в областта на управлението на отпадъците.

Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите „силни страни“ и „слаби страни“. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Направеният SWOT анализ на управлението на отпадъците в Община Бобов дол показва посочените по-долу резултати.

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в Община Бобов дол е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно - те са заплаха за осъществяването им. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците в Община Бобов дол, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране.

СИЛНИ СТРАНИ

- ✓ Наличие на организирано събиране и транспортиране на ТБО във всички населени места от общината;
- ✓ Закрити сметища по населените места в общината;
- ✓ Общината предоставя услуги по управление на отпадъците –сметосъбиране, сключени договори с организации за разделно събиране на шестте потока МРО;
- ✓ Разработват се необходимите програми, наредби и други нормативни документи, които се фокусират върху бъдещи действия с цел решаване на съществуващите проблеми.
- ✓ Изградени са предпоставки, които позволяват участието на обществеността при вземане на решения, свързани с управление на отпадъците - процедури по ОВОС, публични обсъждания, предоставяне на информация чрез различни медии и интернет.

СЛАБИ СТРАНИ

- ✓ Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци;
- ✓ Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците и домашно компостиране;
- ✓ Недостатъчно добро ниво на информационно обезпечаване на процесите, свързани с вземането на информирани управленски решения.
- ✓ Нивото на събираемост на такса битови отпадъци е ниско, като тендевцията през последните години е негативна.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- ✓ Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти;
- ✓ Развитие на системите за разделно събиране на МРО;

- ✓ Прилагане на регионален принцип на управление на зелените биоотпадъци;
- ✓ Промяна на обществените нагласи за намаляване образуването и ефективно управление на отпадъците.

ЗАПЛАХИ

- ✓ Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство за достигане на високите изисквания на ЕС и набелязаните цели;
- ✓ Спиране финансирането по оперативните програми, с което да се затрудни реализацията на проекти на общината;
- ✓ Неизпълнение или забавяне на инвестиционни проекти в инфраструктурата, важни за развитието на общината;
- ✓ Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до повишаване на такса битови отпадъци за населението, съобразно промени в националното законодателството и законодателството на ЕС.

7. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е:

ОБЩЕСТВО И БИЗНЕС В ОБЩИНА БОБОВ ДОЛ ПОДОБРЯВАТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ВЪВ ВСИЧКИ ПРОЦЕСИ И НИВА.

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел и съответстващите на тях програми от мерки, са:

- Цел № 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Цел № 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- Цел № 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

В рамките на НПУО 2021-2028 г. са разработени 5 (пет) програми, които чрез своите дейности водят до постигане на изпълнението на конкретните програмни цели.

Програми, постигащи целите на НПУО 2021-2028 г.

Цел	Програма
Цел № 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
	Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Цел № 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци
	Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
	Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО
	Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел № 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

ПУО на Община Бобов дол съдържа както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни – „меки“ мерки.

Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура. Инвестиционните мерки за съдове, транспортни средства, компостери и други са остойностени на базата на съответния брой съдове/транспортни средства и други, идентифицирани в резултат на анализите и прогнозите и съответните средни цени в резултат на пазарното проучване.

„Меките“ мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на покани за подаване на проекти; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и други. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и други. Част от тях са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. Другата част от „меките“ мерки не са остойностени.

Приблизителната стойност на остойностените програми е представена в следващата таблица.

Приблизителната стойност на програмите

Програма	Стойност (хил. лв.)
Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	10
Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	120
Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	50
Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	30
Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	5
Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки	10
Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други	15
ОБЩО	**374**

Цел № 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Програма за предотвратяване образуването на отпадъци

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси и да се насърчават принципите на кръговата икономика.

Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната

ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.

Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).

Йерархията задава пет възможни начина за институциите, бизнеса и домакинствата за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

а) Предотвратяване на образуването на отпадъци;

б) Подготовка за повторна употреба;

в) Рециклиране;

г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;

д) Обезвреждане (контролирано депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и други).

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в чл. 3, т. 12 от РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като:

„Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите“.

Имайки предвид съдържанието, дадено в определението на предотвратяването на отпадъците и високите екологични цели, които се поставят, мотото на предходната и на настоящата Програма за предотвратяване на образуването на отпадъците е: „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал!“.

Основните участници в дейностите по предотвратяването на образуване на отпадъци са: държавата, Община Бобов дол, икономическите и научните организации, неправителствените организации и домакинства.

Общината е отговорна за събирането на отпадъците на нейната територия,. По силата на чл. 52 от ЗУО тя е длъжна да изготви ОПУО, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително за ПОО. Община Бобов дол може да се възползва активно от различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, да организира и координира създаването и функционирането на местната общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“, под нейната координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО. Освен екологични, ще имат и икономически ползи от активни дейности по ПОО, тъй като съвременното управление и третиране на отпадъците изисква сериозни финансови ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоен на спестени разходи от бюджета на Общината за един тон третиране на битовите отпадъци.

Европейски документи, адресиращи въпросите за ППО

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси (например ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия).

Редица са политическите и законодателните актове, които адресират въпросите с ПОО и водят до намаляване количествата образувани отпадъци, например: намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване, намаляване на потреблението на пластмасови продукти за еднократна употреба, специфични ключови мерки, препоръчани на страните-членки, съгласно Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците:

- Да насърчават проектирането, производството и използването на продукти, които позволяват ефективно използване на ресурсите и които са трайни и могат да бъдат ремонтирани, повторно употребявани и актуализирани;
- Да набележат продукти, съдържащи суровини с критично значение за ЕС, така че да се предотврати колкото е възможно превръщането на продукти, които съдържат такива суровини в отпадъци или да се рециклират;
- Да насърчават повторната употреба на продукти и създаването на системи за популяризиране на дейностите по ремонт с цел повторна употреба, включително и по-специално на електроуреди, текстил, мебели, опаковки, обувки и други;
- Да разработват и провеждат информационни кампании за повишаване на осведомеността относно предотвратяването на отпадъците;
- Да се насърчава намаляването на образуването на отпадъци, които не са пригодни за подготовка за повторна употреба или рециклиране (като например сгурия и пепел от изгарянето на дърва и въглища за битово отопление).

Настоящата Програма за ППО си поставя стратегически и оперативни цели, които имат приемственост с целите на Националната програма за предотвратяване на отпадъците 2014-2020 г. и адресират принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на отпадъците. По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел:

ПРЕКЪСВАНЕ НА ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ИКОНОМИЧЕСКИЯ РАСТЕЖ И ПОДОБРЯВАНЕ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА ХОРАТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОБОВ ДОЛ, ОТ ЕДНА СТРАНА И ОТ ДРУГА СТРАНА – НАРАСТВАНЕТО НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ И СВЪРЗАНОТО С ТОВА ВРЕДНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА И ОКОЛНАТА СРЕДА

Оперативна цел:

НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВОТО НА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ И НА КОЛИЧЕСТВАТА НА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА, СЪДЪРЖАЩИ СЕ В ОТПАДЪЦИТЕ, НАМИРАЩИ СЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОБОВ ДОЛ

Мерки:

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/ дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата Програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и други.

План за действие към Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна – нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда						Ежегодно за периода на Програмата темпът на нарастване на отпадъците е по-малък от темпа на нарастване на минималната работна заплата	Средногодишно за периода на Програмата темпа на нарастване на отпадъците е по-малък от темпа на нарастване на минималната работна заплата		
	1. Разработване на ОПУО с включени цели и мерки	14,5	Бюджет на Община Бобов дол	декември 2021 г.	Одобрена ОПУО от Общинския съвет	Етапи на изпълнение на ОПУО с включени мерки за ПО	Разработена и приета ОПУО с включени мерки за ПО	Община Бобов дол	Обществеността и други заинтересовани страни които участват в консултациите при разработване на ОПУО
	2. Извършване на мониторинг на изпълнение на мерките за ПОО при изпълнение на ОПУО	0		2021-2028 г.	Намаляване количеството на образуваните отпадъци и вредното им въздействие	Ежегодно брой изпълнени мерки	Всички мерки включени в ПУО да са изпълнени до края на 2028 г.	Еколог от Общината	РИОСВ
	3. Определяне на по ниски ставки на патентния данък по ЗМДТ за данъчно	0		2021-2028 г.	Стимул за лица предоставящи услуги водещи до предотвратяване на отпадъци	Промени в наредбата за патентния данък към Наредбата за реда за	В Наредбата ще се определят ниски ставки на патентния данък за услуги отнасящи се до	Общински съвет	Община Бобов дол

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на продукти					събиране на местните такси в Община Бобов дол	повторна употреба на продукта		
	4. Пилотно въвеждане на намален размер на такса „битови отпадъци“ за домакинства които прилагат домашно компостиране	0		2021-2028 г.	Данъчен стимул за домакинствата	Промени в размера такса „битови отпадъци“ към Наредбата за реда за събиране на местните такси в Община Бобов дол	В Наредбата ще се определят ниски ставки на патентния данък за услуги отнасящи се до повторна употреба на продукта	Общински съвет	Община Бобов дол
	5. Създаване на регистър на всички производствени фирми на територията на Общината и създаване на данни за генерираните производствени отпадъци от тях	0		2021-2028 г.	Осигуряване на актуална база данни в Общината	Етапи на събиране на информация	Създаване на регистър	Община Бобов дол	Фирми, предприятия, РИОСВ
	6. Изготвяне на годишен план относно информация за кампании за предотвратяване образуването на отпадъци	0		2021-2028 г.	Гражданите и фирмите да се запознаят с ползите от предотвратяване образуването на отпадъци	Изготвени годишни планове	Създаване планове за кампании	Еколог	Община Бобов дол

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	7. Провеждане на кампании за разясняване и представени на информация за предотвратяване на отпадъци	В рамките на годишния бюджет	Общински бюджет	2021-2028 г.	Граждани и фирми са запознати с ПО	Брой реализирани Дейности от годишния план	До 2028 г.да се проведат поне 3 кампании	Еколог	Общинска администрация
	8. Обучение относно „зелени обществени поръчки“ на служители от общинската администрация, която се занимава с обществени поръчки	0	Общински бюджет	2021-2028 г.	Служители на община Бобов дол преминали обучение за „зелени обществени поръчки“	Брой обучени служители	В края на периода 10% от обществените поръчки да са „зелени“	зам.-кмет	Общинска администрация

Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. , който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци).

- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч. хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране.

- Закон за храните. Глава шеста „в“ от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“

Настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цел, съвместими с целите на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2021-2028 г. и адресират принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на хранителните отпадъци. По-конкретно целите на настоящата Програма са:

Стратегическа цел:

ПРЕКЪСВАНЕ НА ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ИКОНОМИЧЕСКИЯ РАСТЕЖ И ПОДОБРЯВАНЕ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА ХОРАТА, ОТ ЕДНА СТРАНА И ОТ ДРУГА СТРАНА – НАРАСТВАНЕТО НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ И СВЪРЗАНОТО С ТОВА ВРЕДНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА И ОКОЛНАТА СРЕДА

Оперативна цел:

НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВОТО НА ОБРАЗУВАНИТЕ ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Действия/ мерки:

Основните действия/мерки са формулирани в резултат на прегледа на препоръки, насоки, законодателни актове на европейско ниво, на основата на преглед на добри практики в разглежданата област, а така също и на ситуацията в Община Бобов дол.

Понастоящем в Общината няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата.

Основните предизвикателства, с които експертите от Община Бобов дол трябва да се справят, за да осигури цялостна политика по предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, могат да се идентифицират по следния начин:

- Събиране на информация за количествата образувани хранителни отпадъци от бита;
- Идентифициране на заинтересованите страни на всички етапи от хранителната верига;
- Повишаване информираността на населението за предприетите от Община Бобов дол мерки;
- Изготвяне на методологически наръчници и информационни материали за предотвратяване образуването на отпадъци с цел повишаване на обществената ангажираност;
- Осигуряване на необходимото финансиране за изпълнението на посочените в подпрограмата мерки.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- Подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- Повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;
- Повишаване на информираността на различни целеви групи (общини, НПО, бизнес, домакинства и други) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- Стимулиране на даряването на храни.

План за действие към Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна – нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда						Ежегодно за периода на Програмата темпът на нарастване на хранителните отпадъци е по-малък от темпа на нарастване на минималната работна заплата	Средногодишно за периода на Програмата темпът на нарастване на хранителните отпадъци е по-малък от темпа на нарастване на минималната работна заплата		
	1. Разработване на ОПУО на Община Бобов дол с включени цели и мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци	14.5	Бюджет на Община Бобов дол	Декември 2021 г	Общината е планирала изпълнението на мерки за предотвратяване на хранителни отпадъци	Етапи на изпълнение на ОПУО с включени мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци	Разработена и приета ОПУО с включени мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци	Община Бобов дол	Обществеността и други заинтересовани страни които участват в консултациите при разработване на ОПУО
	2. Изпълнение на мерките за предотвратяване на хранителните отпадъци от общините	1	Бюджет на Община Бобов дол	2021-2028 г.	Предотвратени хранителни отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	Брой изпълнени мерки за намаляване на хранителните отпадъци от общините	В края на програмния период са изпълнени всички мерки за ПО на хранителните отпадъци от общините	Община Бобов дол	Партньорите на общините, посочени в общинските програми за управление на отпадъците за изпълнение на мерките за ПО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	3. Изготвяне и прилагане на планове от общините за ПО на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и други, където се образуват хранителни отпадъци	0	Общински бюджети, програми	12.2022 г. за изготвянето; 12.2028 г. за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Разработване на план за хранителните отпадъци в Община Бобов дол	В края на програмния период ще има разработена Програма за хранителните отпадъци	Община Бобов дол	Общински звена
	4. Целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци на общинско ниво	2	Общински бюджет Отчисления по чл. 64 от ЗУО	2021-2028 г.	Гражданите и бизнеса са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на хранителните отпадъци	Брой реализирани кампании на национално и на общинско ниво	До края на Програмата са проведени поне десет кампании на общинско ниво	Еколог	НПО, медии, общинска администрация
	5. Осигуряване инсталация за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци		Общински бюджет Отчисления по чл. 64 от ЗУО	2021-2028	Инсталация за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци	Обява и изпълнение на поръчката	Общината отчита изпълнението целите за биоразградимите отпадъци в съответствие с изискванията на Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци	Община Бобов дол	Общини от Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъци
	6. Изграждане на допълнителен модул за стабилизиране на биоразградимата фракция		Общински бюджет Отчисления по чл. 64 от	2021-2028 г.	Изграден допълнителен модул за стабилизиране на биоразградимата	Обява и изпълнение на поръчката	Общината отчита изпълнението целите за биоразградимите отпадъци в	Община Бобов дол	Общини от Регионалното сдружение на общините за управление на

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
			ЗУО		фракция		съответствие с изискванията на Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци		отпадъци

Цел № 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Постигането на Цел № 2 ще се осъществи чрез 3 (три) програми:

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО.

Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които Община Бобов дол си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 – най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2025 – най-малко 55 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2030 – най-малко 60 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2035 – най-малко 65 на сто от общото им тегло.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- Ясно определената отговорност на Общината за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;
- Определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло;
- Въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации;
- Въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;
- Друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за

осигуряване на посочената инфраструктура;

- Нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци;

- Жителите на Община Бобов дол са обхванати на 100% за събиране на битовите отпадъци. Голяма част от жителите са обхванати от системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и метал, пластмаса и стъкло. Това е важна предпоставка за изпълнение не само на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, но е принос за изпълнение на Общинската програма;

- Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики и препоръки в тази област.

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

„Меките“ мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и други.

В резултат от изпълнението на мерките от Програмата до 2030 г. минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

План за действие към Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци						2025 г. – мин.50% от общото тегло на битовите отпадъци да са подготвени за повторна употреба и рециклиране	2030 г. – мин.55% от общото тегло на битовите отпадъци да са подготвени за повторна употреба и рециклиране		
	1. Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване на графика за извозването им при строг контрол	0	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки	2021-2028 г.	Оптимизирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Спазване графика за извозване	Оптимизирана система	Организация по оползотворяване	Община Бобов дол
	2. Усъвършенстване на системата за разделно събиране на хартиени, картонени ,найлонови и пластмасови опаковки в административните, държавните и обществени сгради	0	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки	2021-2028 г.	Усъвършенстване на системата	Брой обхванати сгради	Всички административни, държавни и обществени сгради са обхванати	Общинска администрация	Общини РСУО
	3. Изграждане на общински площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в	10	Общински бюджет	2021-2028 г.	Изградени площадки, даващи възможност на населението да предава безвъзмездно	Брой изградени площадки	Във по големите населени места има изградени площадки за предаване на разделно събрани	Община Бобов дол	Общини; РСУО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	т.ч. едрогабаритни отпадъци, и други разделно събрани отпадъци				разделно събрани отпадъци		отпадъци		
	4. Публикуване на сайта на Община Бобов дол местонахожденията на площадките за безвъзмездно предаване на отпадъци	0		2021-2028 г.	Обществеността е информирана	Подготовка на информацията за сайта на Общината	Общината е информирана	Еколог	Общинска администрация
	5. Изготвяне от Община Бобов дол програми за управление на отпадъците, съответстващи на НПУО 2021-2028 г.		Общински бюджет отчисления по чл. 64 от ЗУО	декември 2021 г.	Общината разполага с управленски документ като важен инструмент за планиране и провеждане на общинската политика за управление на отпадъците	Общината е изготвила задание за разработване на Програмата	Програмата е одобрени от Общинския съвет	Община Бобов дол	Местни НПО, бизнес и други
	6. Ежегодно събиране на информация от фирми за разделно събиране и предаване на рециклирани отпадъци и обработката им в електронна информационна система за отпадъците в	0	Общински бюджет	Ежегодно	Общината да разполага с информация за количествата събрани разделно отпадъци на територията на Община Бобов дол	Брой на фирми които са представили информация	Всички фирми представят информация – пълна и навременна	зам.-кмет	Фирми на територията на Община Бобов дол

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	Община Бобов дол								
	7. Усъвършенстване на системата за разделно събиране на отпадъци от потоци специфични отпадъчни потоци и на масово разпространени опасни отпадъци от домакинствата (лум. лампи, акумулатори, отработени масла ИУЕЕО)	5	Общински бюджет	2021-2028 г.	Общината разполага с допълнителни възможности за събиране на рециклируеми отпадъци	Предварително проучване на организации за сключване на договори	Сключени договори с организации за оползотворяване	зам.-кмет	Организации по оползотворяване
	8. Дейности за създаване на нагласи сред населението за разделно събиране на отпадъци	2	Общински бюджет, частни средства	2021-2027 г.	Създадени нагласи сред населението за разделно събиране на отпадъци	Подготвени дейности за създаване на нагласи сред населението за разделно събиране на отпадъци	Проведени дейности за създаване на нагласи сред населението за разделно събиране на отпадъци	Еколог	Общинска администрация

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно: одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г.

В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.

- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

„Меките“ мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Реализацията на мерките и действията, включени в тази Програма, както и на част от планираните мерки, включени в други програми от НПУО 2021-2028 г., но допринасящи за изпълнение на целите и на настоящата програма, гарантира изпълнението на амбициозните цели за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради.

План за действие на Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци						Ежегодно – мин. 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване	Ежегодно – мин. 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване		
	1. Прилагане на контрол за изпълнение на изискванията на ЗУО за строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	0		2021-2028 г.	Осъществен контрол върху изискванията на ЗУО за строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Извършване на проверки за спазване изискванията	Спазени изискванията на ЗУО за строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Община Бобов дол	Инвеститори на проекти
	2. Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци, вкл. в индустриални зони при доказана необходимост	0		2021-2028 г.	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Брой изпълнени проекти за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци	В Община Бобов дол доказана необходимост за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци са изпълнени такива проекти	Юридически лица със стопанска цел	Община Бобов дол
	3. Отреждане и предоставяне на временни	7	Общински бюджет	2021-2028 г.	Граждани и други организации не изхвърлят	Проучване на възможностите за такива площадки	Осигурени площадки за строителни	зам.-кмет	Общинска администрация

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
	площадки на които граждани и други организации да оставят срещу заплащане разделно събрани строителни отпадъци от малки ремонти				строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци		отпадъци		
	4. Проучване възможностите за рециклиране на строителни отпадъци в близки райони за оползотворяване на обратни насипи, рекултивация на нарушени терени, стари депа и други терени	0	Общински бюджет	2021-2028 г.	Осигурени възможностите за рециклиране на строителни отпадъци в близки райони за оползотворяване на обратни насипи, рекултивация на нарушени терени, стари депа и други терени	Проучване за такива терени	Направено проучване	Еколог	Строители
	5. Включване в тръжните документи за строителство на пътища, ремонт, рехабилитация, основен ремонт на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	2021-2028 г.	В строителството на пътища се влагат рециклирани строителни материали	Проучване на тази документация	Вложени в строителство на пътища, ремонт, рехабилитация, основен ремонт рециклирани строителни материали	Възложители на обществени поръчки	Строители

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Съгласно ЗУО, „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки;
- ИУМПС;
- ИУЕЕО;
- Отпадъчни масла и нефтопродукти;
- Отпадъци от гуми;
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Таблица № 1. *Годишни количествени цели за рециклиране*

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	**До 2025 г.:** 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75% **До 2030 г.:** 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%
ИУМПС	**Ежегодно:** ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС **Ежегодно:** ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	**Ежегодно:** разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на

Група МРО	Цели
	пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	**Ежегодно:** мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	**Ежегодно:** не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	**Ежегодно** са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

План за действие към Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци						**Отпадъци от опаковки** – 2025 г.: 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира; Пластмаси: 50%; Дърво: 25%; Черни метали: 70%; Алуминий: 50%; Стъкло: 70%; Хартия и картон: 75%	**Отпадъци от опаковки** – 2030 г.: 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират; Пластмаси: 55%; Дърво: 30%; Черни метали: 80%; Алуминий: 60%; Стъкло: 75%; Хартия и картон: 85%		
						ИУМПС – 2025 г.: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС **2025 г.:** ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС	**ИУМПС** – 2028 г.: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС **2028 г.:** ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС		
						ИУЕЕО – 2025 г. разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три	**ИУЕЕО** – 2028 г. разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три		

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						години	години		
						Отпадъци от отработени масла – ежегодно мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година	**Отпадъци от отработени масла** – ежегодно мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година		
						Отпадъци от гуми –ежегодно не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират	**Отпадъци от гуми** –ежегодно не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират		
						Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА) – ежегодно разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната	**Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)** – ежегодно разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната		

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори – ежегодно разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори	**Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори** – ежегодно разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори		
						Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори – ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори	**Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори** – ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори		
	1. Оптимизиране системата на разделно събиране на отпадъци от опаковки	0	Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки	2021-2028 г.	Оптимизирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Спазване графика за извозване	Разширена и оптимизирана система	Организация по оползотворяване	Община Бобов дол
	2. Актуализиране регистър на сайта на Община Бобов дол площадките и фирмите изкупуващи НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС, гуми	0		2021-2028 г.	Актуализиран регистър	Спазване на обявените площадки	Актуални площадки за изкупуване на МРО	Община Бобов дол	Фирми с разрешителни за изкупуване на МРО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
	3. Изпълнение на информационни кампании за обществеността за МРО и ползата от тяхното събиране и рециклиране	1	Общински бюджет	2021-2028 г.	Все по голям процент оползотворени МРО	Брой проведени информационни кампании за МРО	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	Община Бобов дол	Фирми с разрешителни за изкупуване на МРО

Подпрограма за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки

Необходимостта от разработването на настоящата Подпрограма към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО произтича от следните основни причини:

1. Нормативно изискване – съгласно чл. 49, ал. 4, т. 13 от ЗУО, Националният план за управление на отпадъците трябва да съдържа отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, включваща и мерки за предотвратяване и повторна употреба.

2. За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

3. Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, от които се генерират отпадъците от опаковки, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

4. През десетгодишния период 2008-2018 г. непрекъснато нарастват количествата на опаковките на опакованите стоки, пускани на пазара в страната, както е представено в следващата таблица.

Подпрограмата си поставя задачата да идентифицира ключовите тенденции по отношение на количествата на опаковките, на генерираните отпадъци от опаковки, от потреблението на опакованите стоки и нивото на рециклиране, и да набележи основни мерки и действия, които да подпомогнат предотвратяването на образуването на тези отпадъци, повторната употреба и постигането на заложените количествени цели пред страната за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки и за влагане на рециклирани материали в някои видове опаковки.

Количествените цели, които Община Бобов дол си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са посочени в Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО.

Чрез директива (ЕС) 2019/904 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда за еднократна употреба се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- От 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25%

рециклирана пластмаса, а от 2030 г. – най-малко 30%.

- Държавите членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. – 90%.

Настоящата Подпрограма си поставя задачата да идентифицира ключовите тенденции по отношение на количествата на опаковките, на генерираните отпадъци от опаковки, от потреблението на опакованите стоки и нивото на рециклиране, и да набележи основни мерки и действия, които да подпомогнат предотвратяването на образуването на тези отпадъци, повторната употреба и постигането на заложените количествени цели пред страната за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки и за влагане на рециклирани материали в някои видове опаковки.

Специфичен показател, измерващ ефективността на работа на системата за управление на отпадъците от опаковки, е процентът на рециклираните отпадъци от опаковки спрямо генерираните. Средно за страните от ЕС стойността на този показател е 60.4% за 2008 г. и 67.5% 2017 г. За страната ни този процент нараства от 50.3% през 2008 г. на 65.6% през 2017 г., като от 2010 до 2017 г. стойността на показателя се движи около средната стойност на показателя за държавите от ЕС. През десетгодишния период 2008-2018 г. България изпълнява, дори преизпълнява, целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки.

Друг специфичен показател, измерващ ефективността на работа на системата за управление на отпадъците от опаковки, е количеството рециклиран отпадък на жител за година. За 2017 г. този показател за България е 42 кг./ жител, като с всяка изминала година за последните десет години се увеличава процентът на рециклираните отпадъци от опаковки от общо образуваните. Средно за ЕС за същата година стойността на показателя е приблизително 120 кг./ жител рециклирани отпадъци от опаковки, което е три пъти повече от стойността в България.

През десетгодишния период 2008-2018 г. непрекъснато нарастват количествата на опаковките на опакованите стоки, пускани на пазара в страната, както е представено в следващата таблица.

Количества опаковки през 2008 г. и 2018 г. (т)

Материал	**2008 г.**	**2018 г.**
Пластмаси	77,682	131,359
Хартия/ картон (вкл. композит.)	87,077	168,840
Метал	18,127	37,625
Дърво	6,964	65,011
Стъкло	109,362	90,950
Други	2,997	3,708

Материал	2008 г.	2018 г.
ОБЩО	**302,208**	**497,493**

От представените информация и данни могат да се формулират следните основни изводи:

- В годините нараства както абсолютното количество на отпадъците от опаковки, така и относителният дял на отпадъците от опаковки в общото количество на образуваните битови отпадъци.

- В резултат на създадената схема за разделно събиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки България е на средното ниво на рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, и изпълнява заложените в европейското и националното законодателство цели.

- България е с много по-благоприятна стойност на показателя генерирани отпадъци на жител в сравнение със средноевропейското ниво.

- Няма въведени механизми и липсва информация доколко се изпълняват изискванията от ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки, а в това има голям потенциал за нарастване на количествата разделно събрани отпадъци от опаковки с високо качество.

План за действие към Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1. Разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, вкл. извършване на текущ анализ за необходимата техническа инфраструктура	5	Бюджет на организациите за оползотворяване на отпадъците от опаковки	2021-2028 г.	Осигурена техническа инфраструктура за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Осъществен анализ за необходимата допълнителна техническа инфраструктура	Достигнати цели за оползотворяване и рециклиране на отпадъците от опаковки	Организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки	Община Бобов дол
2. Провеждане на широка регионална информационна кампания за предотвратяване отпадъците от опаковки, разделно събиране и рециклирането им	2	Общински бюджет	2021-2028 г.	Населението и бизнеса са информирани и мотивирани за действия по Предотвратяване на отпадъците от опаковки и подобряване на разделното събиране	Подготвена и обявена кампания	Изпълнен проект за „Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението“	Община Бобов дол	Организации по оползотворяване на опаковки, бизнес

Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
3. Въвеждане от Община Бобов дол в наредбите по чл. 22 от ЗУО на изисквания за търговските и други подобни обекти за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали, и осъществяване на контрол и налагане на предписания/ глоби в съответствие с предвиденото в наредбите по чл. 22 от ЗУО	1	Общински бюджет	2021-2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Разработване на конкретни механизми	Всички задължени търговски и други подобни обекти прилагат изискванията за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Община Бобов дол	Търговски и други подобни обекти
4. Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара	0	Бюджет на организациите, поели доброволно ангажимента	2021-2028 г.	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Планирани мерки за предотвратяване на отпадъците от опаковки от бизнеса	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	Община Бобов дол	Бизнес организации (търговски обекти и други)

Цел № 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и „меки“ мерки.

Инвестиционните мерки са насочени основно към изграждане на площадкова инфраструктура за битови отпадъци, закриване и рекултивация на общински депа, третиране на утайки от ПСОВ, устойчиво управление на излезли от употреба препарати за растителна защита и други.

„Меките“ са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/ внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и други.

В резултат на изпълнението на Програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- Ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура;
- Ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа;
- Ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците;
- Ще бъде осигурена инфраструктура за оползотворяване на утайките от ГПСОВ, намаляване на емисиите на парникови газове и ще бъде изградена и функционираща електронна система за предлаганите продукти от третирани утайки от ГПСОВ за употреба в земеделието и за рекултивация на нарушени терени;
- Ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците;
- Ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци;
- Ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол н трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

План за действие към Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хиляди лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови и други отпадъци							До 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци		
	1. Осигуряване на последващ контрол и мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото депо	5	Общински бюджет	Постоянен		Отговорността за осъществяване на последващ контрол и мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото депо	План за мониторинг	Община Бобов дол	РИОСВ
	2. Периодично почистване на локални натрупвания на отпадъци на нерегламентирани места	5	Общински бюджет	2021-2028 г.	Чиста околна среда	Брой почистени нерегламентирани депа за отпадъци	Намалени локални замърсявания	Община Бобов дол	Кметства

8. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

ОПУО е също елемент от цялостната система за планиране на развитието на Общината, региона и страната, поради което в тази част на Програмата се представя взаимовръзката на ОПУО на територията на Община Бобов дол 2021-2028 г. с други програмни документи и необходимостта от координацията и съвместяването им, с цел постигане на съвместен ефект от изпълнението им.

ОПУО на Община Бобов дол 2021-2028 г. е разработена в координация с наличните програмните документи в сектор отпадъци на национално ниво и с общинските програмни документи за развитието на Общината. При разработването на Програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи , в т.ч.:

1. Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
2. България 2030: Национална програма за развитие (НПР 2030);
3. Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;
4. Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019
5. Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 одобрен с Решение № 439 от 1 юни 2012 г на Министерски съвет;
6. Национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в България 2020-2030 г.;
7. Национални програми, финансирани от Европейски фондове за периода 2021-2027 г.

С изпълнението на заложените мерки в Програмата се очаква да бъде допринесено за изпълнение на целите на посочените национални програмни документи, тъй като поставените общински цели са в пълен синхрон с националните цели, приоритети и мерки.

Като елемент от системата за планиране на развитието на Общината за периода до 2028 г., ОПУО на Община Бобов дол синхронизирана и съобразена с ключови общински програмни документи:

1. Програма за опазване на околната среда на Община Бобов дол

В нея подробно е разгледано текущото състояние на отпадъците в Община Бобов дол като фактор за въздействие върху околната среда.

2. План за интегрирано развитие на Община Бобов дол

Той определя рамката за развитие на Общината до 2027 г., като интегрира икономическите, социалните, екологичните и инфраструктурните аспекти на желания устойчив и балансиран растеж на територията на Общината, като дефинира стратегически и специфични цели, приоритети и мерки. ОПУО 2021-2028 г. е в подкрепа на изпълнение на Приоритет 2:Подобряване на транспортната и цифрова свързаност, устойчиво развитие на екологичната и техническа инфраструктура.

Разработена в съответствие с националната законодателна рамка, ОПУО на Община Бобов дол 2021-2028 г., включва цели и мерки, които допринасят за постигане на националните и регионалните цели за развитие и в частност за управление на отпадъците.

9. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

Член 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините, като поставя и следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола на Програмата:

- Програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- Кметът на Общината информира ежегодно в срок до 31 март Общинския съвет за изпълнението на Програмата през предходната календарна година.

Наблюдението на изпълнението на ОПУО на Община Бобов дол 2021-2028 г. е процес на системно събиране и анализ на информация, на изпълнение на включените в Програмата мерки. За всяка мярка в отделните подпрограми към Програмата са посочени очаквани резултати от изпълнението й, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. Именно за посочените резултати и конкретно определени индикатори ще се събира необходимата информация в рамките на системата за наблюдение, отчет и контрол. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите. Наблюдението на изпълнението на ОПУО включва няколко важни аспекта.

Кметът на Общината организира наблюдението на изпълнението на ОПУО. Той определя звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в Програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на Програмата.

Вторият аспект се отнася до събиране на информация за проследяване на напредъка на изпълнението на програмните цели. Изключително важно е Общината да разработи и прилага единна информационна система за отпадъците. С оглед на това, че за някои мерки ще се налага измерване на информираността, развитието на социалните нагласи и участието на населението и бизнеса при изпълнение на мерките за отпадъците, целесъобразно е Общината да провежда проучвания или анкетни допитвания. Сроковете за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса. ЗУО изисква Кметът на Общината да представя годишен отчет за изпълнение на ОПУО за предходната година до 31 март, а регионалните сдружения за управление на отпадъците да представят годишни отчети за изпълнение на целите по чл. 31 от ЗУО до 10 март на следващата година. На трето място, системата за наблюдение, отчет и контрол на изпълнението на Програмата включва действия, които осигуряват необходимата информация за междинни оценки и окончателна оценка на степента на изпълнение на целите, както и механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и за актуализация при необходимост. Като административен подход следва Кметът на Общината да издаде заповед, в която подробно да са описани отговорностите на всички структурни звена в Общината за набиране на съответната

информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на Отчет пред Общинския съвет за изпълнението на ОПУО.

Орган за контрол по изпълнение на Програмата е Общинският съвет. Кметът на Общината информира ежегодно Общинския съвет и обществеността за изпълнението на Програмата през предходната календарна година. За целта той изготвя Отчет за изпълнение на ОПУО през съответната година, който се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ. Целта на отчета за изпълнение на Програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на Програмата за текущата година. Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Процедурата за актуализация на ОПУО следва процедурата за разработване и одобрение на Програмата. Актуализацията на Програмата също трябва да премине през обществени консултации и да се приложи.